

26.8.2011/986

Dokumentin versiot

- [Viitetiedot](#)
- [På svenska](#)

Laki porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista

Katso tekijänoikeudellinen huomautus [käyttöehdoissa](#).
Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tavoitteet

Tämän lain tavoitteena on parantaa porotalouden ja muiden luontaiselinkeinojen rakennetta ja toimintaedellytyksiä sekä edistää näitä elinkeinoja harjoittavien elinkeinotoimintaa ja poronhoito- ja luontaiselinkeinoalueen kehittämistä asuinalueena kestävän kehityksen periaatteita noudattaen.

Lain mukaisissa toimenpiteissä on kiinnitettävä erityistä huomiota saamelaisten mahdollisuuksiin alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää kulttuurimuotoonsa kuuluvia elinkeinoja saamelaisten kotiseutualueella.

2 § ([30.12.2015/1676](#))

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan porotalouden ja muiden luontaiselinkeinojen rakenteen ja toimintaedellytysten parantamiseksi ja kehittämiseksi myönnettävään tukeen, joka rahoitetaan kokonaan tai osittain Euroopan unionin varoista tai yksinomaan kansallisista varoista. Kalastukseen tätä lakia sovelletaan erityisten etuuksien osalta. Tätä lakia ei sovelleta Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen perusteella rakennettavan poroaidan rahoittamiseen eikä sen ylläpidosta aiheutuviin kustannuksiin.

Maatalouden rakenteen parantamiseen myönnettävistä tuista säädetään maatalouden rakennetuista annetussa laissa ([1476/2007](#)). Tätä lakia kuitenkin sovelletaan, jos porotalous- tai luontais-elinkeinotilalla harjoitettavasta maataloudesta saatava yrittäjätulo alittaa vähimmäismäärän, joka on edellytyksenä tuen myöntämiseksi mainitun lain tai sen

nojalla säädetyn perusteella tai jos porotalouden osuus kyseisestä yrittäjätulosta yksinään ylittää mainitun vähimmäismäärän.

Porotaloustuotteen ja muun maataloustuotteen ensiasteen jalostukseen ja kaupanpitämiseen sekä porotalous- tai luontaiselinkeinotilan toiminnan laajentamiseen porotalouden tai muun luontaiselinkeinon ulkopuolelle myönnettävistä tuista säädetään maaseudun kehittämisen tukemisesta rahoituskaudella 2023–2027 annetussa laissa ([1325/2022](#)). Tätä lakia sovelletaan kuitenkin paliskuntien teurastamojen peruskorjausinvestointeihin ja sellaiseen tilalla tapahtuvaan toimintaan, joka on tarpeen eläin- tai kasvituotteen valmistamiseksi ensimyyntiä varten. ([29.12.2022/1329](#)) Lakia ei sovelleta tukeen eikä korvaukseen, joka myönnetään maataloutta harjoittavalle tuotantotoiminnasta luopumiseen. Lakia ei sovelleta hankkeeseen eikä toimenpiteeseen, jota on tuettu kolttalain ([253/1995](#)) nojalla.

Eriyisiä etuuksia lukuun ottamatta lakia ei myöskään sovelleta Euroopan unionin rakennerahastojen tai Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston varoista rahoitettavaan tukeen eikä Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan alaan kuuluvaan toimenpiteeseen. ([29.12.2022/1329](#))

3 § ([30.12.2015/1676](#))

Tukijärjestelmät

Tässä laissa tukijärjestelmillä tarkoitetaan:

- 1) elinkeinonharjoittajan investointitukea;
- 2) nuoren elinkeinonharjoittajan aloitustukea;
- 3) elinkeinonharjoittajan asunnonrakentamistukea;
- 4) paliskunnan investointitukea;
- 5) paliskunnan aitojen kunnossapitotukea;
- 6) tutkimusrahoitusta; ja
- 7) erityisiä etuuksia.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään, mihin 1 momentissa mainituista toiminnoista tämän lain mukaista tukea voidaan myöntää.

4 §

Maantieteellinen soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan tuettaessa porotalouden harjoittamista poronhoitolaissa ([848/1990](#)) tarkoitetulla poronhoitoalueella.

Muihin luontaiselinkeinoihin kuin porotalouteen tätä lakia sovelletaan Enontekiön, Inarin, Utsjoen ja Savukosken kunnissa sekä Muonion, Kittilän, Sodankylän ja Sallan kuntien niissä osissa, jotka ovat Kajangin, Tepaston, Pomovaaran, Peurasuvannon, Savukosken Seitajärven, Ruotsukaisen, Pulkkaviidan ja Ylirovanvaaran muodostaman rajaviivan pohjoispuolella. Jos rajaviiva kulkee taloryhmän läpi, sovelletaan lakia koko taloryhmään.

Tämän lain nojalla annettavaan valtioneuvoston asetukseen voidaan liittää kartta 2 momentissa tarkoitetusta alueesta. ([30.12.2015/1676](#))

5 §

Suhde Euroopan unionin lainsäädäntöön

Tätä lakia sovelletaan Euroopan unionin kokonaan tai osaksi rahoittamien tukien myöntämiseen, maksamiseen, seurantaan, tarkastukseen ja takaisinperintään, jollei Euroopan unionin lainsäädännöstä muuta johdu.

Tukea myönnettäessä sovelletaan myös, mitä valtiontuen myöntämisen edellytyksistä ja rajoituksista maatalousalalla ja muiden elinkeinojen alalla Euroopan unionin lainsäädännössä säädetään tai määrätään ottaen kuitenkin huomioon, mitä porotaloudesta erikseen on sovittu Suomen liittyessä Euroopan unioniin.

Valtiontukea koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta tämän lain mukaiseen tukijärjestelmään annetaan tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella. Tukijärjestelmän käyttöönottoamisesta ja kestosta säädetään valtioneuvoston asetuksella Euroopan unionin kokonaan tai osaksi rahoittamia taikka kokonaan kansallisista varoista rahoitettuja maatalouden rakennetukia koskevan Euroopan unionin lainsäädännön, muita elinkeinoja koskevan lainsäädännön sekä valtion talousarviossa tai maatilatalouden kehittämisrahaston käyttösuunnitelmassa tukijärjestelmän rahoitusta varten osoitettujen varojen rajoissa.

6 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *porotaloudella* poronhoitolaissa tarkoitettua poronhoitoa;
- 2) *luontaiselinkeinolla* porotaloutta sekä muuta maataloutta; muuksi maataloudeksi katsotaan tällöin muun luontaiselinkeinojen ohella pienimuotoisesti harjoitettu tavanomainen maataloustuotanto, ammattimainen metsästys, marjastus ja sienestys sekä, lukuun ottamatta kalastusta ja metsätaloutta, muu luonnon jatkuvaan tuottokykyyn perustuvien luonnonvarojen hyödyntäminen; ([30.12.2015/1676](#))
- 3) *luontaiselinkeinoon liittyvällä elinkeinolla* kalastusta ja metsätaloutta sekä sellaista elinkeinotoimintaa, jota harjoitetaan luontaiselinkeinojen ohessa siltä osin kuin se koskee luontaiselinkeinoissa tarvittavien välineiden valmistusta ja kunnostamista, luontaiselinkeinoja hyödyntävää palvelutoimintaa taikka luontaiselinkeinosta saatujen tuotteiden jalostamista; ([30.12.2015/1676](#))
- 4) *porotaloustilalla* porotilalain ([590/1969](#)) tai porotalouslain ([161/1990](#)) nojalla perustettua taikka niiden, porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain ([45/2000](#)) tai tämän lain nojalla rakentamiseen myönnettyllä tuella rahoitettua porotalouden harjoittajan asuinpaikaksi tarkoitettua tilaa taikka muuta yhden tai useamman kiinteistön tai kiinteistön osan tai tuotantorakennuksen ja sen maapohjan muodostamaa, porotalouden harjoittamisessa käytettävää toiminnallisesti ja taloudellisesti itsenäistä poronhoitoalueella sijaitsevaa yksikköä, jota hallitaan yhtenä kokonaisuutena omistuksen tai vuokrauksen perusteella;
- 5) *porotalousyrityksellä* elinkeinotoimintaa, jossa harjoitetaan yksinomaan porotaloutta taikka porotalouden ohella porotaloudesta saatujen tuotteiden jalostusta tai niihin liittyvää palvelutoimintaa;

- 6) *luontaiselinkeinotilalla* luontaiselinkeinolain ([610/1984](#)) nojalla perustettua, lisäaluetta antamalla muodostettua taikka mainitun lain, porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain tai tämän lain nojalla rakentamiseen myönnettyllä tuella rahoitettua luontaiselinkeinon harjoittajan asuinpaikaksi tarkoitettua tilaa taikka muuta yhden tai useamman kiinteistön tai kiinteistön osan tai tuotantorakennuksen ja sen maapohjan muodostamaa, luontaiselinkeinon harjoittamisessa käytettävää toiminnallisesti ja taloudellisesti itsenäistä 4 §:n 2 momentissa tarkoitettua alueella sijaitsevaa yksikköä, jota hallitaan yhtenä kokonaisuutena omistuksen tai vuokrauksen perusteella;
- 7) *luontaiselinkeinoyrityksellä* elinkeinotoimintaa, jossa harjoitetaan yksinomaan yhtä tai useampaa luontaiselinkeinoa tai luontaiselinkeinon ohessa 3 kohdassa tarkoitettua toimintaa;
- 8) *saamelaisten kotiseutualueella* saamelaiskäräjistä annetun lain ([974/1995](#)) [4 §:ssä](#) tarkoitettua aluetta;
- 9) *rahoituksella* avustuksena, lainana, muuna luottona tai pääomasijoituksena yritykselle annettua pitkäaikaiseen käyttöön tarkoitettua pääomaa;
- 10) *julkisella rahoituksella* Euroopan unionin, valtion tai muun julkisyhteisön varoista myönnettyä rahoitusta tai rahoitusta, josta on päättänyt julkinen taho;
- 11) *yksityisellä rahoituksella* muuta kuin 10 kohdassa tarkoitettua rahoitusta;
- 12) *tuella* tämän lain nojalla Euroopan unionin varoista taikka valtion talousarvioon sisältyvistä tai maatilatalouden kehittämisrahaston varoista myönnettyä avustusta, korkotukea, valtionlainaan liittyvää tukea sekä tukea, joka sisältyy maatilatalouden kehittämisrahaston vastuulla myönnettyyn takaukseen, tai muuta etuutta, joka myönnetään tämän lain nojalla;
- 13) *muulla tuella* muuta kuin 12 kohdassa tarkoitettua Euroopan unionin, valtion tai muun julkisyhteisön tai julkisyhteisön käytettävissä olevista varoista myönnettyä avustusta, korkotukea, korkoetuutta, valtiontakausta tai, jos valtiontakaukseen on erikseen sisältynyt laskennallinen tuki, valtiontakauksen laskennallista tukea sekä muuta lainaan tai takaukseen sisältyvää tukiosuutta sekä mitä tahansa muuta hakijan saamaa tai hakijalle kuuluvaa tai muun viranomaisen tai julkisyhteisön myöntämää tukea tai etuutta, joka on kohdistunut hakijan porotalous- tai luontaiselinkeinoyritykseen kustannusten vähennyksenä, käyttöoikeutena tai muulla tavoin muodossa, joka ei ole yritystä varten myönnettyä rahoitusta; tueksi ei kuitenkaan katsota verovähennyksiä, ellei vähennys kuulu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan mukaiseen hyväksytyyn tukijärjestelmään;
- 14) *tuettavalla toimenpiteellä* porotalouden tai muun luontaiselinkeinon aloittamiseen tai harjoittamiseen liittyvää toimintaa, johon tukea on haettu tai johon tuki on myönnetty;
- 15) *investoinnilla* rakennuksen, rakenteen tai rakennelman rakentamista, laajentamista, peruskorjaamista tai hankkimista sekä muuta käyttöajaltaan pitkäaikaisen aineellisen ja aineettoman omaisuuden hankkimista;
- 16) *hyväksytyllä luotonantajalla* maatalouden rakennetuista annetun lain 52 §:n 1 momentissa tarkoitettua luotonantajaksi hyväksytyä luottolaitosta;
- 17) *keskusrahallaitoksella* maatalouden rakennetuista annetun lain 52 §:n 2 momentissa tarkoitettua luottolaitosta tai muuta yhteisöä, jonka Ruokavirasto on hyväksynyt toimimaan keskusrahallaitoksena; ([29.12.2022/1329](#))
- 18) *horisontaaliasetuksella* yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta sekä asetuksen (EU) N:o 1306/2013 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2021/2116. ([29.12.2022/1329](#))
Edellä 1 momentin 4 ja 6 kohdassa kiinteistön osalla tarkoitetaan määräosaa ja määräalaa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset luontaiselinkeinoksi katsottavasta maataloudesta sekä porotalous- ja luontaiselinkeinotiloista. Valtioneuvoston

asetuksella annetaan myös tarkemmat säännökset luontaiselinkeinoon liittyvistä elinkeinoista sekä siitä, miten nämä voidaan ottaa huomioon porotalous- ja luontaiselinkeinoyrityksen tukikelpoisuutta arvioitaessa. ([30.12.2015/1676](#))

2 luku

Tuen rahoitus

7 §

Tuen rahoitusta ja määrää koskevat edellytykset

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että valtion talousarviossa tai maatilatalouden kehittämisrahaston käyttösuunnitelmassa on osoitettu tarkoitusta varten myöntämisvaltuus tai määräraha.

Tukea ei voida myöntää siltä osin kuin julkisen tuen osuus tuettavan toimenpiteen hyväksyttävistä kustannuksista ylittää Euroopan unionin lainsäädännössä säädetyn julkisen tuen enimmäismäärän. Jos kysymys on suunnitelmaan perustuvasta tuesta, tukeen sisältyvän julkisen rahoituksen määrä ei saa ylittää suunnitelmassa määritetyn julkisen rahoituksen enimmäismäärää. ([29.12.2022/1329](#))

Tämän lain mukaista tukea myönnettäessä otetaan tuen enimmäismäärän vähennyksenä huomioon samaan hankkeeseen myönnetty muu toimenpiteen rahoittamiseen myönnetty tuki.

Tuettavan toimenpiteen rahoitustavat on ilmoitettava. Rahamääräisen suorituksen lisäksi yksityisenä rahoituksena voidaan hyväksyä vastikkeetta tehty työ tai tuotantopanoksen luovutus.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään vastikkeetta tehdyn työn tai tuotantopanoksen luovutuksen käyttämisestä yksityisenä rahoituksena.

7 a § ([29.12.2022/1329](#))

Tuen myöntämisen rajoitukset

Tässä laissa tarkoitettua tukea ei voida myöntää, jos

1) tuen hakija on kuluvan tai kolmen tuen hakemista edeltäneen kalenterivuoden aikana toiminnassaan toistuvasti osoittanut ilmeistä piittaamattomuutta aiemmin tämän lain nojalla myönnetyn tuen ehtojen noudattamisessa;

2) tuen myöntämisen edellytykset on luotu keinotekoisesti, tämän lain tavoitteiden vastaisesti ja järjestelyn ilmeisenä tarkoituksena on ollut kiertää tuen myöntämistä koskevia säännöksiä oikeudettoman taloudellisen hyödyn tavoittelemiseksi;

3) tuen hakija on hakuvuonna tai kolmen sitä edeltäneen kalenterivuoden aikana olennaisesti laiminlyönyt veroihin, lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai

työttömyysvakuutusmaksuihin taikka Tullin perimiin maksuihin liittyvien rekisteröitymis-, ilmoitus- tai maksuvelvollisuuksien hoitamisen tai tuen hakijalla on olennaisia maksuhäiriöitä taikka tuen hakijalla on maksukykyyn nähden vähäistä suurempia velkoja perittävänä ulosotossa tai velkoja, jotka on palautettu ulosotosta varattomuusestetodistuksin, ellei tuen myöntämistä pidetä erityisistä syistä tarkoituksenmukaisena;

4) tuen hakijaa koskee tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annetun komission asetuksen (EU) N:o 651/2014 1 artiklan 4 kohdan a alakohdassa tarkoitettu Euroopan komission aikaisempaan päätökseen perustuva maksamaton perintämääräys, jossa tuki on julistettu sääntöjen vastaiseksi ja sisämarkkinoille soveltumattomaksi;

5) kyseessä on vaikeuksissa oleva yritys; vaikeuksissa olevalla yrityksellä tarkoitetaan 4 kohdassa mainitun komission asetuksen 2 artiklan 18 kohdassa tarkoitettua vaikeuksissa olevaa yritystä.

Jos tuen hakija on oikeushenkilö, 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitettut rajoitukset koskevat toimitusjohtajaa ja hänen sijaistaan, hallituksen jäsentä ja varajäsentä, hallintoneuvoston ja siihen rinnastettavan toimielimen jäsentä ja varajäsentä, vastuunalaista yhtiömiestä sekä muuta ylimpään johtoon kuuluvaa. Edellä säädetty koskee myös henkilöä, jolla on suoraan tai välillisesti vähintään 25 prosenttia osakeyhtiön osakkeista tai osakkeiden tuottamasta äänivallasta taikka vastaava omistus- tai määräämisvalta, jos kyseessä on muu yhteisö kuin osakeyhtiö.

Tuen myöntämisen rajoitusten arvioimiseksi voidaan ottaa huomioon 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitettut seikat sellaisista yritys- ja yhteisötietolain [\(244/2001\) 3 §:ssä](#) tarkoitetuista rekisteröidyistä yrityksistä ja yhteisöistä, jotka välittömästi tai välillisesti kytkeytyvät tuen hakijaan tai 2 momentissa tarkoitettuihin henkilöihin.

8 §

Ohjelmaan sisältyvä tuki

Ohjelmaan sisältyvään tukeen sovelletaan, mitä maaseudun kehittämiseen liittyvien ohjelmien hallinnoinnista annetussa laissa [\(532/2006\)](#) säädetään.

3 luku

Tuen saamisen yleiset edellytykset

9 §

Tukemisen tarkoituksenmukaisuus

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että toimenpiteen tukeminen kokonaisuutena arvioiden on tarkoituksenmukaista. Tukea myönnettäessä on erityisesti otettava huomioon toimenpiteen vaikutukset elinkeinon harjoittamisen jatkuvuuteen ja elinkeinonharjoittajien toimeentuloedellytysten parantamiseen.

Saamelaisten kotiseutualueella voidaan ottaa taloudellisten seikkojen lisäksi huomioon toimenpiteen merkitys saamelaisalueen poronhoitoon ja muiden luontaiselinkeinojen harjoittamiseen kokonaisuutena.

Tukea ei kuitenkaan myönnetä, elleivät jäljempänä säädetyt tuen myöntämisen edellytykset täyty.

10 § [\(30.12.2015/1676\)](#)

Tuen saaja

Elinkeinon harjoittamiseen liittyvää tukea, asunnonrakentamistukea sekä erityisiä etuuksia voidaan myöntää luonnolliselle henkilölle. Paliskunnalle voidaan myöntää investointitukea ja paliskunnan aitojen kunnossapitotukea. Tutkimusrahoitusta voidaan myöntää luonnolliselle henkilölle, yksityis- ja julkisoikeudelliselle yhteisölle sekä säätiölle.

Tukea voidaan myöntää samaan toimenpiteeseen useammalle luonnolliselle henkilölle yhdessä, jos nämä kaikki täyttävät tuen myöntämisen edellytykset.

Luonnollisen henkilön on tukea hakiessaan oltava 18 vuotta täyttänyt. Asuinrakennuksen rakentamiseen, laajentamiseen tai peruskorjaukseen ei myönnetä tukea 60 vuotta täyttäneelle eikä muuta tukea 65 vuotta täyttäneelle.

Paliskunnalle voidaan myöntää tukea vain, jos se täyttää poronhoitolaissa sille asetetut velvoitteet.

11 § [\(1.6.2018/418\)](#)

Tuettavan toimenpiteen aloittaminen

Elinkeinonharjoittajan investointitukea, elinkeinonharjoittajan asunnonrakentamistukea, paliskunnan investointitukea ja tutkimusrahoitusta ei myönnetä sellaiseen elinkeinonharjoittajan, paliskunnan tai tutkimusrahoituksen hakijan toimenpiteeseen, jonka toteuttaminen on aloitettu ennen tukihakemuksen jättämistä. Edellä säädetyistä poiketen ennen tukihakemuksen jättämistä aiheutuneisiin tuettavaksi haettavaan toimenpiteeseen liittyviin välttämättömiin suunnittelukustannuksiin voidaan tukea kuitenkin myöntää. Paliskunnan aitojen kunnossapitotukea ei myönnetä, jos kunnossapito on aloitettu ennen kuin hakemus on tullut vireille. Nuoren elinkeinonharjoittajan aloitustukea voidaan myöntää, jos tukea on haettu 24 kuukauden kuluessa tilanpidon aloittamisesta. [\(29.12.2022/1329\)](#)

Edellä 1 momentista poiketen paliskunnalle voidaan myöntää tukea sellaiseen investointiin, jonka toteuttamisen aloittaminen on ollut välttämätöntä muulle taholle kuin porotalouden harjoittajalle aiheutuvan vahingon estämiseksi tai paliskunnasta riippumattomasta syystä tuhoutuneen tai rikkoutuneen aidan korvaamiseksi.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset siitä, milloin toimenpide katsotaan aloitetuksi. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset myös siitä, milloin aloittaminen on välttämätöntä 2 momentissa tarkoitettusta syystä.

[12 §](#)

Luvat ja rakentamissuunnitelmat

Jos tuettava toimenpide edellyttää luvan hankkimista viranomaiselta, tuen myöntämisen edellytyksenä on luvan esittäminen.

Jos tuettavaan toimenpiteeseen sisältyy rakentamisinvestointi, hakijan on lisäksi esitettävä rakentamista koskeva suunnitelma, josta käy ilmi rakentamisinvestoinnin toimivuus, tarkoituksenmukaisuus ja ympäristöön sopivuus.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset rakentamista koskevan suunnitelman sisällöstä.

Maa ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan säätää rakentamisinvestoinnin teknisistä, taloudellisista, toiminnallisista sekä turvallisuuteen ja ympäristöön liittyvistä seikoista.

13 §

Tuen vähimmäismäärä

Rakentamisinvestointiin ei myönnetä tukea, jos hakemuksen perusteella tuen määrä olisi enintään 1 000 euroa. Muissa toimenpiteissä vastaava määrä on 500 euroa.

14 §

Tuettavien toimenpiteiden valinta

Tukea myönnetään 7 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa rajoissa ensisijaisesti sellaisiin toimenpiteisiin, jotka merkittävästi edistävät 1 §:ssä säädettyjä tavoitteita ja, jos tuki sisältyy suunnitelmaan, suunnitelmassa asetettuja tavoitteita. [\(29.12.2022/1329\)](#)
Jos hakemus koskee investointien tukemista, tuettavien toimenpiteiden valinnassa voidaan ottaa huomioon seuraavat seikat:

- 1) tuen kohteena olevan elinkeinotoiminnan taloudellisiin edellytyksiin vaikuttavat tekijät;
- 2) toimenpiteen vaikutukset tuen kohteena olevan porotalousyrityksen tai luontaiselinkeinoyrityksen talouteen;
- 3) toimenpiteen vaikutukset tuen kohteena olevan porotaloustitilan tai luontaiselinkeinotilan tuotanto-olosuhteisiin työympäristön, luonnonvarojen kestävä käytön tai eläinten hyvinvoinnin kannalta.

Jos hakemus koskee nuoren elinkeinonharjoittajan aloitustukea, tuettavien toimenpiteiden valinnassa sovelletaan 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettua perustetta. Jos hakemus koskee asuntorahoitusta, tuettavien toimenpiteiden valinnassa otetaan huomioon 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu peruste sekä tuen vaikutukset hakijan asuinoloihin.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset tuettavien toimenpiteiden valinnassa käytettävistä perusteista.

14 a § [\(30.12.2015/1676\)](#)

Avustuksen muodot

Mitä maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain 13 §:ssä säädetään tuen muodoista, sovelletaan tässä laissa tarkoitettuihin tukijärjestelmiin. Kertakorvausta lukuun ottamatta edellä tarkoitettuja tuen muotoja voidaan avustuksen lisäksi käyttää myös lainamuotoiseen tukeen.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset avustusmuodoista, niiden määrääntymisen perusteista, vahvistamisesta, käyttökohteista ja valintamenettelystä sekä käytettävistä enimmäistukimääristä ja -osuuksista. Maaseutuvirasto antaa tarkemmat määräykset selvityksistä, jotka tuenhakijan on esitettävä asianomaisen avustusmuodon käytön tueksi, sekä siitä, miten näiden selvitysten perusteella tuki lasketaan.

4 luku

Elinkeinon harjoittajaa koskevat edellytykset

[15 §](#)

Elinkeinon harjoittaminen

Tukea voidaan myöntää hakijalle, joka harjoittaa tai ryhtyy harjoittamaan porotaloutta porotaloustilalla taikka porotaloutta tai muuta luontaiselinkeinoa luontaiselinkeinotilalla niin, että hän saa siitä pääasiallisen osan toimeentulostaan. Vähintään 80 eloporoa omistavan henkilön katsotaan kuitenkin saavan pääasiallisen osan toimeentulostaan porotaloudesta. Muun luontaiselinkeinoa harjoittavan on saatava vuotuisista tuloistaan luontaiselinkeinoista vähintään määrä, josta säädetään valtioneuvoston asetuksella ja jonka Ruokavirasto määräyksellään vuosittain tarkistaa yleistä ansiokehitystä vastaavaksi. [\(29.12.2022/1329\)](#)

Paliskunnan työntekijämäärän lisäämiseksi voidaan vähemmän kuin 80 eloporoa omistavalle, joka ei ole täyttänyt 40:tä vuotta ja joka sitoutuu tekemään poronhoitotöitä määrääjän, myöntää tukea. Hyväksyttävistä poronhoitotöistä päättää paliskunnan hallitus siten kuin poronhoitolaissa säädetään. Tarkemmat säännökset tuesta ja sen myöntämisen edellytyksistä sekä eloporojen määrää korvaavista poronhoitotöistä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään siitä, milloin tukea voidaan erityisestä syystä myöntää irtaimiston hankintaan ilman, että hakijalla on porotalous- tai luontaiselinkeinotilaa.

[16 §](#)

Hakijan tulot

Hakijan on oltava hänen saamansa tulot huomioon ottaen tuen tarpeessa. Tuloina voidaan ottaa huomioon myös hakijan puolison tulot. Puolisoiden hakiessa yhdessä tukea otetaan huomioon kummankin puolison tulot yhteensä.

Puolisolla tarkoitetaan tässä laissa elinkeinonharjoittajan aviopuolisoa tai henkilöä, jonka kanssa hän asuu samassa taloudessa avioliitonomaisissa olosuhteissa.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään hakijan ja hänen puolisonsa enimmäistuloista sekä niistä tuloista, jotka otetaan enimmäistuloissa huomioon. Enimmäistulot voidaan eriyttää tukikohteittain. Ruokavirasto tarkistaa määräyksellään enimmäismäärän vuosittain yleistä ansiokehitystä vastaavaksi. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää myös tuloista, joita ei oteta huomioon kokonaistuloissa. ([29.12.2022/1329](#))

17 §

Ammattitaito

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalla on tuen kohteena olevaa elinkeinoa koskeva riittävä ammattitaito. Jos hakija on nuori elinkeinon harjoittamisen aloittaja, jolla ei tukea haettaessa ole riittävää ammattitaitoa, tuen myöntämisen edellytyksenä on, että hän sitoutuu täyttämään hakijan ammattitaitoa koskevan edellytyksen 36 kuukauden kuluessa tuen myöntämisestä.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset riittävästä ammattitaidosta.

18 §

Asuminen

Tuen myöntämisen edellytyksenä on että hakija asuu porotaloalueella tai, jos tukea haetaan muuhun luontaiselinkeinoon kuin porotalouteen, 4 §:n 2 momentissa tarkoitettulla alueella.

19 §

Porotalous- ja luontaiselinkeinotilan sijaintipaikka ja yhteisön kotipaikka

Jos porotalous- tai luontaiselinkeinotila muodostuu yhtä useammasta tilasta tai tilan osasta, porotaloustilan tai luontaiselinkeinotilan katsotaan sijaitsevan siinä kunnassa, jossa sen asuinrakennus sijaitsee tai, jos rakennetulla porotalous- tai luontaiselinkeinotilalla ei ole asuinrakennusta, jossa sillä oleva rakennus tai rakennukset pääosin sijaitsevat. Jollei kiinteistö ole rakennettu, sen katsotaan sijaitsevan siinä kunnassa, jossa pääosa kiinteistön alueesta sijaitsee.

Porotaloustilan on sijaittava porotaloalueella ja luontaiselinkeinotilan 4 §:n 2 momentissa tarkoitettulla alueella. Jos kysymys on ohjelmaan perustuvasta tuesta, porotalous- tai luontaiselinkeinotilan on sijaittava ohjelman soveltamisalueella. Jos hakija on yhteisö, tämän kotipaikan tulee sijaita Euroopan unionin alueella.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, missä porotalous- ja luontaiselinkeinotilan katsotaan sijaitsevan.

20 §

Porotalouden ja muun luontaiselinkeinon harjoittamiseen käytetyn tilan hallintaa koskevat edellytykset

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että hakija hallitsee tuen kohteena olevaa porotalous- tai luontaiselinkeinotilaa omistuksen tai vuokrasopimuksen perusteella. Jos tuen kohteena olevan tilan hallinta kuuluu yhteisesti kahdelle tai useammalle, muuta tukea kuin elinkeinonharjoittajan aloitustukea voidaan myöntää, jos nämä hakevat tukea yhdessä ja vähintään kolmasosa porotaloustilasta tai luontaiselinkeinotilasta on sellaisen porotalouden tai muun luontaiselinkeinoon harjoittajan hallinnassa, joka täyttää 15–18 §:ssä säädetyt edellytykset.

Jos sellaista porotalous- tai luontaiselinkeinotilan osaa, jota varten haetaan tukea rakentamisinvestointiin tai jolla on olennaista merkitystä tuen kohteena olevan elinkeinotoiminnan jatkuvuuden kannalta, hallitaan vuokrasopimuksen tai kiinteistön hallinnan jakamista koskevan sopimuksen perusteella, tuen myöntämisen edellytyksenä on, että sopimukseen perustuva oikeus on kirjattu. Vuokraoikeuden tulee lisäksi olla siirrettävissä kolmannelle kiinteistön omistajaa kuulematta, ja sen voimassaolon tulee jatkua vähintään 10 vuotta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä hallinnan arvioinnista yhteisomistustilanteissa.

21 §

Tuen kohteena olevaa elinkeinotoimintaa koskevat edellytykset

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että porotaloustilalla harjoitetulla poronhoidolla voidaan osoittaa olevan edellytykset jatkuvaan kannattavuuteen. Vastaava edellytys koskee luontaiselinkeinotilalla harjoitettua poronhoitoa ja muuta luontaiselinkeinoja. Jos hakemus koskee elinkeinonharjoittajan aloitustukea, edellytyksiä arvioitaessa voidaan ottaa huomioon tuen kohteena olevalla tilalla harjoitettavat luontaiselinkeinoon liittyvät elinkeinot. Jos tukea voidaan myöntää ilman, että hakijalla on hallinnassaan porotaloustila tai luontaiselinkeinotila, tai jos hakemus koskee asunnon rakentamista, laajentamista tai peruskorjaamista, hakijan on osoitettava kykenevänsä tuloillaan sekä julkisen ja yksityisen rahoituksen avulla vastaamaan hankkeen toteuttamisesta ja sen rahoituksesta johtuvista kustannuksista.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset tuen kohteena olevan elinkeinotoiminnan sekä porotalous- ja luontaiselinkeinoyrityksen toimintaedellytyksiä arvioitaessa käytettävistä perusteista.

22 § (30.12.2015/1676)

Liiketoimintasuunnitelma

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että hakija esittää tuen kohteena olevaa porotalouden harjoittamista koskevan suunnitelman (*liiketoimintasuunnitelma*), johon on sisällytetty myös luontaiselinkeinoon liittyvien elinkeinojen tiedot haettaessa tukea tilanpidon aloittamiseen. Liiketoimintasuunnitelmaan on sisällyttävä 15–21 §:ssä säädettyjä edellytyksiä ja tuettavaa toimenpidettä koskevat tiedot. Lisäksi suunnitelmaan on sisällyttävä toimenpiteeseen nähden tarkoituksenmukaisessa laajuudessa porotalouden ja muiden luontaiselinkeinojen harjoittamista koskevat tavoitteet, keinot tavoitteiden saavuttamiseksi sekä arvio toiminnan kehityksestä. Jos tukea haetaan vähäiseen investointiin, ei liiketoimintasuunnitelmaa tarvitse esittää.

Liiketoimintasuunnitelmassa on esitettävä 17 §:n 1 momentissa tarkoitettun sitoumuksen täyttämiseksi suoritettavat toimenpiteet.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset liiketoimintasuunnitelman sisällöstä sekä siitä, milloin sitä ei edellytetä.

23 §

Porotalous- ja luontaiselinkeinotilan tuotanto-olosuhteet

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että tuen kohteena olevassa porotalousyrityksessä tai luontaiselinkeinoyrityksessä noudatetaan sellaisia asianomaista tuotannonalaa koskevia pakollisia vaatimuksia, jotka perustuvat ympäristöä, hygieniaa ja eläinten hyvinvointia koskevaan Euroopan unionin ja kansalliseen lainsäädäntöön. Hakijalta voidaan edellyttää selvitystä vaatimusten noudattamisesta. Tarvittaessa vaatimusten noudattaminen voidaan todeta tuen myöntäneen viranomaisen tai eläinlääkärin suorittamalla tarkastuksella.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään vaatimusten noudattamista koskevasta selvityksestä.

5 luku

Elinkeinoon harjoittajan investointituki

24 §

Elinkeinoonharjoittajan investointituen edellytykset

Porotalouden harjoittajalle voidaan myöntää tukea porotaloudessa tarpeellisiin investointeihin, jotka lisäävät tehokkuutta, parantavat laatua, turvaavat toimintaedellytyksiä tai helpottavat elinkeinoon sopeutumista uusiin olosuhteisiin tai vaatimuksiin. Tukea voidaan myöntää sekä irtaimen että kiinteän omaisuuden hankintaa koskeviin investointeihin. Vastaaviin tarkoituksiin voidaan myöntää tukea myös muun luontaiselinkeinon harjoittamisessa tarpeellisiin investointeihin.

Tukea voidaan myöntää 1 momentissa tarkoitettusta investoinnista aiheutuviin tarpeellisiin ja kohtuullisiin kustannuksiin. Hyväksyttävien kustannusten enimmäismäärä voidaan määrittää investoinnin kohteeseen sovellettavien maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädettävien yksikkökustannusten avulla. Jollei yksikkökustannuksista ole säädetty, voidaan edellyttää selvitystä kustannusten perustumisesta tavanomaiseen hintatasoon.

Investointituella tuettavasta toiminnasta ja hyväksyttävistä kustannuksista annetaan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

25 §

Investointituen määrä

Investointituki myönnetään prosentuaalisena osuutena tuettavan toimenpiteen hyväksyttävistä kustannuksista. Tukea voidaan kohdentaa sekä tuen muoto, taso ja enimmäismäärä määrittää kohdealueen, elinkeinon, tuen kohderyhmän tai kohteen perusteella ottaen huomioon 1 §:ssä säädettyt tavoitteet, porotaloudessa tai muussa luontaiselinkeinossa vallitseva markkinatilanne ja tuen rahoitukseen käytettävissä olevat varat. Toimenpidettä voidaan rahoittaa avustuksella, valtionlainalla tai korkotukilainalla.

Investointituen tasosta ja enimmäismäärästä, tuen muodosta sekä siitä, milloin valtionlaina voidaan myöntää kokonaan tai osaksi ilman tavanomaista pankkitoiminnassa käytettyä vakuutta, annetaan tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella Euroopan unionin lainsäädännön asettamissa rajoissa.

6 luku

Nuoren elinkeinonharjoittajan aloitustuki

26 § [\(30.12.2015/1676\)](#)

Nuoren elinkeinonharjoittajan aloitustuen edellytykset

Nuoren elinkeinonharjoittajan aloitustukea voidaan myöntää porotalouden harjoittajalle, joka saatuaan hallintaansa porotaloustilan ensimmäistä kertaa ryhtyy tilalla porotaloudesta vastaavaksi elinkeinonharjoittajaksi. Tukea voidaan myöntää myös muun luontaiselinkeinon harjoittajalle, joka saatuaan hallintaansa muun luontaiselinkeinon harjoittamiseen soveltuvan tilan ryhtyy tilalla ensimmäistä kertaa porotalouden yhteydessä muun luontaiselinkeinon harjoittajaksi.

Aloitustukea ei myönnetä sille, joka tukea hakiessaan on täyttänyt 41 vuotta.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset aloitustuella tuettavasta toiminnasta ja aloittamisen ajankohdasta.

27 §

Aloitustuen määrä

Aloitustuki voidaan myöntää kiinteänä tasamääräisenä tukena tai prosentuaalisena osuutena tuettavan toimenpiteen hyväksyttävistä kustannuksista taikka näiden yhdistelmänä. Tuen muoto, taso ja enimmäismäärä voidaan määrittää kohdealueen, tuotannonalan tai tuen kohderyhmän perusteella ottaen huomioon 1 §:ssä säädettyt tavoitteet, porotaloudessa ja muissa luontaiselinkeinoissa tuotannonalalla vallitseva markkinatilanne ja tuen rahoitukseen käytettävissä olevat varat.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset tuen muodosta ja enimmäismäärästä Euroopan unionin lainsäädännön asettamissa rajoissa. Aloitustuen tasosta ja hyväksyttävistä kustannuksista voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella edellä tarkoitetuissa rajoissa.

7 luku

Elinkeinoharjoittajan asunnonrakentamistuki

28 §

Asunnonrakentamistuen edellytykset

Asunnonrakentamistukea voidaan myöntää porotalouden tai muun luontaiselinkeinoharjoittajalle sellaiseen investointiin, jonka tarkoituksena on porotaloustilan tai luontaiselinkeinoalan asunto-olojen parantaminen. Tukea ei myönnetä, jos samaan tarkoitukseen voidaan myöntää muuta tukea julkisista varoista.

Asunnonrakentamistuen myöntämisen edellytyksenä on, että tuen kohteena olevaa asuntoa käytetään hakijan, tämän perheenjäsenten tai tilan sukupolvenvaihdoksen yhteydessä elinkeinoharjoittamisesta luopuvan henkilön vakinaisena asuntona, jos luopuja on tällöin pidättänyt itselleen oikeuden asua tilalla. Asunnon tulee olla kooltaan ja varustelultaan tarkoituksenmukaisessa suhteessa edellä tarkoitettuun käyttötarkoitukseen sekä sijaita elinkeinoharjoittamisen kannalta tarkoituksenmukaisesti. Lisäksi tuen tarkoituksenmukaisuutta arvioitaessa voidaan ottaa huomioon asuinrakennuksen vaatimat tie-, sähköistys- ja vesihuoltojärjestelyt.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset tuen myöntämisen edellytyksistä, tuen kohteena olevan asunnon koosta ja käyttötarkoituksesta sekä hyväksyttävistä kustannuksista.

29 §

Taloudellinen tarkoituksenmukaisuus

Asunnonrakentamistuen myöntämisen tulee olla hakijan taloudelliset olosuhteet huomioon ottaen tarkoituksenmukaista. Tällöin tarkastellaan hakijan ja hänen puolisonsa kokonaistuloja.

30 §

Asunnonrakentamistuen määrä

Asunnonrakentamistuki myönnetään asuntorakentamisesta ja siihen liittyvistä sähköistys- ja vesihuoltotoimenpiteistä aiheutuviin tarpeellisiin ja kohtuullisiin kustannuksiin. Tuki myönnetään prosentuaalisena osuutena tuettavan toimenpiteen hyväksyttävistä kustannuksista. Hyväksyttävien kustannusten enimmäismäärä voidaan määrittellä investoinnin kohteeseen sovellettavien maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädettävien yksikkökustannusten avulla. Jollei yksikkökustannuksia ole annettu, voidaan edellyttää selvitystä kustannusten perustumisesta tavanomaiseen hintatasoon.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset hyväksyttävistä kustannuksista sekä tukitasosta, tuen määrästä ja sen muodosta.

8 luku

Paliskunnan tuet

31 §

Paliskunnan investointituki

Paliskunnalle voidaan myöntää tukea investointiin, joka on tarpeellinen sellaisen poronhoitoon liittyvän tehtävän suorittamiseksi, joka poronhoitolaissa säädetään paliskunnan velvollisuudeksi tai joka muuten on paliskunnan poronhoidossa tarpeen.

Investointitukea voidaan myöntää:

- 1) poronhoidossa tarpeellisen aidan rakentamiseen ja peruskorjaamiseen;
- 2) teurastamon peruskorjaamiseen;
- 3) poronhoidossa tarpeellisen muun rakennuksen kuin teurastamon rakentamiseen, laajentamiseen ja peruskorjaamiseen;
- 4) teurastamon tai muun rakennuksen, rakenteen tai rakennelman käyttämisessä välttämättömän tie- tai vesihuoltoliittymän tai vastaavan muun liittymän hankintaan ja rakentamiseen;
- 5) sellaisen irtaimiston hankintaan, jolla helpotetaan poronhoitotöitä, mahdollistetaan investointien käyttäminen tai vähennetään poronhoidosta aiheutuvia kustannuksia.

3 momentti on kumottu L:lla [30.12.2015/1676](#).

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset tuettavasta toiminnasta, hyväksyttävistä kustannuksista sekä tuen muodosta ja enimmäismäärästä.

32 §

Paliskunnan aitojen kunnossapitotuki

Paliskunnalle voidaan myöntää tukea 31 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun aidan kunnossapitoon. Tuen tarve arvioidaan paliskunnan hoidettavina olevien aitojen määrän, iän, kunnon ja tarpeellisuuden perusteella.

Tuki myönnetään hyväksytyjen kustannusten perusteella.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset tuen edellytyksistä, hyväksyttävistä kustannuksista sekä tuen muodosta ja enimmäismäärästä.

9 luku

Tutkimusrahoitus

33 §

Rahoitettavat tutkimukset ja selvitykset

Tämän lain nojalla voidaan maatilatalouden kehittämisrahaston varoin rahoittaa porotalouden ja luontaiselinkeinojen toimintaedellytyksiä ja kehittämistä koskevia tutkimuksia ja selvityksiä.

Tutkimusten ja selvitysten rahoittamisen ohjaamista ja seurantaan varten voidaan asettaa neuvottelukunta.

Sen lisäksi, mitä 49 §:ssä, 50 §:n 1 momentissa, 53 §:n 1 momentissa sekä 54 ja 58 §:ssä säädetään, rahoituksesta tiedottamiseen sekä sen hakemiseen, myöntämiseen, maksamiseen, valvontaan ja takaisinperintään sovelletaan, mitä valtionavustuslaissa ([688/2001](#)) säädetään.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan lisäksi antaa tarkempia säännöksiä rahoituksesta, tuettavista tutkimuksista ja selvityksistä, hyväksyttävistä kustannuksista, rahoituksen muodosta ja enimmäismäärästä sekä neuvottelukunnasta ja sen tehtävistä.

10 luku

Tukimuodot

34 §

Tukimuodot

Tämän lain mukainen tuki elinkeinonharjoittajalle voidaan myöntää:

- 1) avustuksena;
- 2) valtionlainaan liittyvänä tukena, joka voi olla korkoetuus, korkovapaus, lyhennyksen vapaavuosi, lyhennyksen lykkäys tai valtionlainan täysi tai osittainen vakuudettomuus;
- 3) korkotukilainan korkotukena;
- 4) valtiontakaukseen liittyvänä tukena;

5 kohta on kumottu L:lla [30.12.2015/1676](#).

6) valtionmaan käyttöön liittyvänä etuutena.

Paliskunnalle tuki voidaan myöntää avustuksena.

Tutkimuksen suorittajalle rahoitus voidaan myöntää avustuksena tai tutkimusrahoitus voidaan toteuttaa siirtona maatilatalouden kehittämisrahastosta.

11 luku

Lainaan liittyvän tuen myöntämisen erityiset edellytykset

35 §

Luotonantaja

Lainaan liittyvää tukea voidaan myöntää sellaista lainaa varten, jonka myöntää hyväksytty luotonantaja.

Hyväksytty luotonantaja voi myöntää lainan valtionlainana maa- ja metsätalousministeriön osoittamista maatilatalouden kehittämisrahaston varoista (*valtionlainat*) tai muuna lainana, johon liittyy tuki, sen jälkeen, kun tukipäätös on tehty.

36 §

Valtionlainan myöntämisen edellytykset

Valtionlaina voidaan myöntää maatilatalouden kehittämisrahaston vuosittain vahvistetun käyttösuunnitelman myöntämisvaltuuden rajoissa. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus päättää tukipäätöksellään valtionlainan enimmäismäärästä. Enimmäismäärä ei saa ylittää luotonantajan hyväksymää enimmäismäärää.

Luotonantaja voi myöntää valtionlainana sellaisen lainan:

- 1) jonka laina-aika on enintään 25 vuotta; [\(30.12.2015/1676\)](#)
- 2) jonka vuotuinen kokonaiskorko on enintään valtioneuvoston asetuksella säädettävän viitekoron ja siihen lisättävän kiinteän prosenttiyksikkömäärän summa;
- 3) josta lainansaaja maksaa korkoetuuden verran kokonaiskorkoa alempaa korkoa, kuitenkin vähintään yhden prosentin vuotuista korkoa; ja
- 4) jonka lainamäärä ei yhdessä samaan tarkoitukseen myönnetyn avustuksen ja muun kuin lainaan liittyvän tuen kanssa ylitä tuettavan toimenpiteen hyväksyttäviä kustannuksia.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset valtionlainan enimmäismäärästä, viitekorosta, kiinteästä viitekorkoon lisättävästä prosenttiyksiköstä sekä koron ja lainansaajan maksaman koron muuttumisesta.

37 §

Valtionlainaan sisältyvä tuki

Valtionlainaan sisältyvänä tukena voidaan myöntää korkoetuus, korkovapaus, lyhennyksen vapaavuosi tai vapautus velvollisuudesta hankkia valtionlainalle vakuus. Valtionlainan tukimuotoja voidaan yhdistää samassa valtionlainassa. [\(30.12.2015/1676\)](#) Korkoetuus on valtionlainan kokonaiskoron ja lainansaajan maksaman koron erotus. Korkoetuuden määrä on viisi prosenttiyksikköä, jollei 36 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettusta vähimmäiskorosta muuta johdu. Valtionlainaan liittyvän tuen loputtua tuensaajan on maksettava valtionlainasta kokonaiskoron suuruista korkoa.

Korkoetuuden myöntämisen edellytyksenä on, että luotonantaja on hyväksynyt tukihakemukseen sisältyvän valtionlainan määrän ja lainaehdot.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset korkoetuuden, korkovapauden, vapaavuosien ja vakuudettomuuden arvon määrittelystä, vapaavuosien määrästä, lainaan liittyvän tuen enimmäismäärästä, tuen käytöstä laina-aikana sekä luotonantajan lainaehdoista koskevasta hyväksynnästä.

38 §

Korkotuen myöntämisen edellytykset

Korkotukea voidaan myöntää valtion talousarviossa vuosittain vahvistetun korkotukilainojen myöntämisvaltuuden rajoissa sellaista luottoa varten, jonka:

- 1) laina-aika on enintään 25 vuotta; [\(30.12.2015/1676\)](#)
- 2) kokonaiskorko on enintään sellaisen koron suuruinen, joka vastaa hyväksytyt luotonantajan samanlaisiin tarkoituksiin myöntämien normaaliehtoisten lainojen korkoa ja johon on lisätty korkotukilainojen myöntämisestä ja hoitamisesta aiheutuvat ylimääräiset kustannukset; ja
- 3) lainamäärä yhdessä samaan tarkoitukseen myönnetyn avustuksen ja muun kuin lainaan liittyvän tuen kanssa ei ylitä tuettavan toimenpiteen hyväksyttävää kustannuksia.

39 §

Korkotuki

Korkotuen määrä on neljä prosenttiyksikköä. Edellytyksenä on kuitenkin, että lainansaaja maksaa lainasta vähintään yhden prosentin vuotuista korkoa. Korkotuen loputtua lainansaajan on maksettava lainasta luotonantajan kanssa sovittua korkoa. Korkotukea ei myönnetä kustannuksiin, jotka aiheutuvat ulkomaan valuutan määräisen luoton valuuttakurssin muutoksesta.

Korkotuen myöntämisen edellytyksenä on, että luotonantaja on hyväksynyt tukihakemukseen sisältyvät korkotukilainan määrän ja lainaehdot.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset korkotukilainan enimmäismäärästä, korkotuen määrittelystä, korkotuen käytöstä sekä luotonantajan lainaehdot koskevasta hyväksynnästä.

40 § [\(29.12.2022/1329\)](#)

Korkotukilainan koron arviointi

Jos elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on aihetta epäillä lainan koron ylittävän 38 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun koron, se voi pyytää Ruokavirastoa arvioimaan, täyttääkö lainan korko edellä mainitussa lainkohdassa tarkoitetun edellytyksen. Luotonantajan on toimitettava Ruokavirastolle sen asiassa pyytämä selvitys.

12 luku

Valtiontakauksen myöntäminen

41 § [\(29.12.2022/1329\)](#)

Valtiontakausten enimmäismäärä

Valtiontakaus voidaan myöntää maatilatalouden kehittämisrahaston käyttösuunnitelmassa vuosittain vahvistetun lainojen pääoman enimmäismäärän rajoissa. Valtiontakauksen kohteena olevien lainojen pääomaa saa samanaikaisesti olla maksamatta enintään 240 miljoonaa euroa mukaan lukien lainat, jotka on myönnetty maatalouden rakennetuista annetun lain ja sitä vastaavan aikaisemman lainsäädännön nojalla. Edellä mainittua määrää laskettaessa otetaan huomioon myös ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleiden säännösten nojalla porotalouden ja muiden luontaiselinkeinojen rakenteen parantamiseksi myönnettyjen lainojen pääoma, johon kohdistuvan takaajan vastuun toteutumisesta aiheutuvat menot katetaan maatilatalouden kehittämisrahaston varoista.

42 §

Valtiontakauksen myöntämisen edellytykset

Valtiontakaus voidaan myöntää korkotukilainan tai muun normaaliehtoisen lainan pääoman, koron sekä muiden luottoehtojen mukaisten maksujen suoritusten vakuudeksi. Valtiontakauksen määrä ei saa ylittää tuettavan toimenpiteen hyväksyttävien kokonaiskustannuksia.

Valtiontakaus voidaan myöntää sellaiselle hakijalle, jolla ei ole porotaloustilan tai luontaiselinkeinoalan hallintaan, sijaintiin tai muihin vastaaviin syihin liittyen lainan saamiseksi riittäviä vakuuksia.

Valtiontakauksen myöntämisen edellytyksenä on, ettei takauksen kohteena olevaan toimintaan liity merkittäviä riskejä ja että takaukselle asetetaan vastavakuus. Vastavakuuden ei tarvitse olla turvaava. Lisäksi edellytyksenä on, että luotonantaja antaa tukihakemuksessa esitetyistä lainaa koskevista tiedoista puoltavan lausunnon.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella tuettavasta toiminnasta, valtioneuvoston asetuksella annettujen tukien sisällyttämisestä, tukien määrällisestä, vastavakuudesta sekä valtioneuvoston asetuksella myöntämiseen liittyvien riskien arvioinnista.

13 luku

Tuen ehdot

43 §

Toimenpiteen toteutusaika

Muu tuettava toimenpide kuin tutkimus- tai selvityshanke on kokonaisuudessaan toteutettava kahden vuoden kuluessa tuen myöntämisestä. Nuorelle porotalouden tai luontaiselinkeinon harjoittajalle elinkeinon aloittamiseen myönnetyn tuen tuettavana toimenpiteenä pidetään tällöin tilan ja porojen hankintaa. Tuettavan toimenpiteen toteuttamiselle voidaan kuitenkin asettaa lyhyempi määräaika, jos se on toimenpiteen toteutustavan tai toiminnan luonteen kannalta perusteltua. Jos tukea on myönnetty rakentamisinvestoinnin yhteydessä irtaimiston hankintaan eikä hankintaa voida toteuttaa ennen rakentamisinvestoinnin valmistumista, lasketaan määräaika rakentamisinvestoinnin valmistumisesta. ([30.12.2015/1676](#))

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi pidentää 1 momentissa tarkoitettua määräaika hakemuksesta, joka on tehty ennen määräajan päättymistä. Edellytyksenä on, että tuettavan toimenpiteen toteuttaminen on aloitettu 1 momentissa tarkoitettua määräajassa ja että määräajan pidentämiseen on hyväksyttävä syy. Määräaika voidaan pidentää kahdesti enintään vuodeksi kerrallaan. Jos toimenpiteen toteuttamisen pidentämistä koskeva hakemus toimitetaan kohtuullisessa ajassa 1 momentissa tarkoitettua määräajan päättymisen jälkeen, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi käsitellä näin toimitettua hakemusta, jos määräajan noudattamatta jättäminen johtuu hakijan vakavasta terveydentilasta koskevasta muutoksesta tai muusta hakijasta riippumattomasta yllättävästä, ennalta arvaamattomasta tapahtumasta taikka muusta ylivoimaisesta esteestä. ([29.12.2022/1329](#))

Tarkempia säännöksiä tuettavan toimenpiteen toteuttamiselle asetettavasta määräajasta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

44 §

Tuen käyttöä koskevat ehdot

Käytettäessä tukea tavaroiden tai palveluiden hankintaan taikka urakalla teettämiseen sovelletaan, mitä maatalouden rakennetuista annetun lain 20 §:n 1, 5 ja 6 momentissa ja 40 a §:ssä säädetään. ([30.12.2015/1676](#))

Tuetun investoinnin kohdetta ei saa pysyvästi tai merkittävässä määrin käyttää muuhun kuin tuen kohteena olevaan elinkeinotoimintaan tai paliskunnan toimintaan eikä tuetun asuinrakennuksen käyttötarkoitusta muuttaa ennen kuin viisi vuotta on kulunut avustusmuotoisen tuen viimeisen erän maksamisesta tai, jos tuki on lainaan liittyvää tukea, lainan tai sen viimeisen erän nostamisesta. Tuetun investoinnin kohteen omistus- tai hallintaoikeus voidaan kuitenkin luovuttaa toiselle ennen edellä tarkoitettua määräajan

päättymistä edellyttäen, että tuen saaja hankkii tilalle sellaista vastaavaa omaisuutta, jonka kautta tuen kohteena olevan toiminnan luonne ei olennaisesti muutu, tai toteuttaa sellaisen järjestelyn, jossa luovutuksen saaja täyttää tuen myöntämisen edellytykset ja tuen kohteena olevan toiminnan luonne ei olennaisesti muutu. ([29.12.2022/1329](#))

Tuen kohteena olevaa elinkeinotoimintaa tai muuta toimintaa ei saa lopettaa eikä olennaisesti supistaa ennen kuin viisi vuotta on kulunut avustusmuotoisen tuen viimeisen erän maksamisesta tai, jos tuki on lainaan liittyvää tukea, lainan tai sen viimeisen erän nostamisesta. Tuen kohteena oleva elinkeinotoiminta tai siihen liittyvien varojen omistus- tai hallintaoikeus voidaan kuitenkin merkittävältä osin luovuttaa toiselle ennen edellä tarkoitettua määräajan päättymistä edellyttäen, että tuen saaja hankkii tilalle sellaista vastaavaa omaisuutta, jonka kautta tuen kohteena olevan elinkeinotoiminnan tai muun toiminnan luonne ei olennaisesti muutu tai toteuttaa sellaisen järjestelyn, jonka kautta luovutuksen saaja täyttää tuen myöntämisen edellytykset ja tuen kohteena olevan elinkeinotoiminnan tai muun toiminnan luonne ei olennaisesti muutu. ([29.12.2022/1329](#))
Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettuna luovutuksena ei pidetä tuetun investoinnin kohteen tai tuen kohteena olevan elinkeinotoiminnan siirtymistä perintöoikeudellisen saannon tai sellaisen sukupolvenvaihdoksen kautta, jonka yhteydessä on maksettu tukea porotalouden tai luontaiselinkeinon harjoittamisesta luopumiseen tai myönnetty porotalouden tai luontaiselinkeinon harjoittajan aloitustukea. ([29.12.2022/1329](#))

45 §

Kirjanpitovelvollisuus

Tuen saajan on pidettävä tuettavasta toimenpiteestä kirjaa. Kirjanpito on järjestettävä osaksi tuen saajan kirjanpitolain ([1336/1997](#)) mukaista kirjanpitoa siten, että tuettavan toimenpiteen kirjanpito voidaan vaikeudetta tunnistaa ja erottaa muusta kirjanpidosta. Jos tuen saaja on henkilö, jota verotetaan maatilatalouden tuloverolain ([543/1967](#)) mukaisesti tai osana porotalouden harjoittajan kirjanpitoa, pidetään tuettavan toimenpiteen riittävänä kirjanpitona, mitä tuen saajan muulta tilinpidolta verotuksen toimittamiseksi edellytetään. Tällöin on tilinpito kuitenkin järjestettävä siten, että tuettavan toimenpiteen kustannukset voidaan vaikeudetta tunnistaa ja erottaa muusta tilinpidosta.

Tuen saajan on säilytettävä tuettavaa toimenpidettä koskeva kirjanpitoaineisto siten kuin kirjanpitolain 2 luvun 9 ja 10 §:ssä säädetään. Jos kysymys on Euroopan unionin kokonaan tai osaksi rahoittamaan ohjelmaan sisältyvästä tuesta, kirjanpitoon liittyvä aineisto on säilytettävä vähintään kolme vuotta siitä, kun Euroopan komissio suorittaa ohjelman viimeisen Euroopan unionin rahoitusosuuden maksun. ([30.12.2015/1676](#))

46 §

Tiedonanto- ja avustamisvelvollisuus

Tuen saaja on velvollinen antamaan tuen myöntäneelle viranomaiselle tuettavaa toimenpidettä, sen edistymistä sekä tuen käyttöä koskevat oikeat ja riittävät tiedot.

Tuen saajan on viivytyksettä ilmoitettava toimivaltaiselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sellaisista asemaansa, toimintaansa tai tuettavaa toimenpidettä koskevista muutoksista, joilla voi olla vaikutusta tuen maksamisen edellytyksiin tai jotka voivat johtaa tuen takaisinperintään.

Tuen saaja on velvollinen avustamaan 93 ja 94 §:ssä tarkoitettua tarkastuksen suorittajaa antamalla korvauksetta tarkastustehtävän suorittamiseksi välttämättömät tiedot ja

tarkastuksen kohdetta koskevat selvitykset sekä tarvittaessa esittelemällä tuettavaa kohdetta ja toimenpidettä.

14 luku

Tuen hakeminen ja myöntäminen

47 § [\(29.12.2022/1329\)](#)

Hakumahdollisuudesta tiedottaminen

Ruokaviraston on tarkoituksenmukaisessa laajuudessa tiedotettava mahdollisuudesta hakea 5–8 luvussa tarkoitettua tukea, tuen hakemiselle asetettavasta määräajasta, hakemisessa noudatettavasta menettelystä sekä myöntämisen pääasiallisista edellytyksistä ja ehdoista.

48 § [\(29.12.2022/1329\)](#)

Tuen hakeminen

Tukea haetaan sähköisesti verkkopalvelussa, joka on osa ruokahallinnon tietovarannosta annetussa laissa [\(560/2021\)](#) tarkoitettua ruokahallinnon tietovarantoa. Hakija tunnistetaan vahvalla sähköisellä tunnistamisella siten kuin vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetussa laissa [\(617/2009\)](#) säädetään. Tukihakemus voidaan tehdä myös tarkoitusta varten vahvistetulla lomakkeella. Lomake voidaan toimittaa suojatulla sähköpostiyhteydellä käyttäen täytettävää pdf-lomaketta tai paperisena. Viimeksi mainittu on allekirjoitettava.

Hakemukseen on liitettävä tuen myöntämisen edellytysten arvioinnin kannalta välttämättömät asiakirjat, selvitykset ja suunnitelmat.

Hakemus liitteineen tallennetaan tietojärjestelmään ja käsitellään sen jälkeen pääosin sähköisesti. Lomakkeella tehty hakemus arkistoidaan sähköisenä, jollei erityisestä syystä muuta johdu.

Ruokavirasto antaa tarkemmat määräykset tuen hakemisessa käytettävistä lomakkeista, 2 momentissa tarkoitetuista liitteistä sekä suunnitelmien ja selvitysten esitystavasta ja sähköisen hakemisen menettelyistä.

49 § [\(30.12.2015/1676\)](#)

Määräaika tuen hakemiselle [\(29.12.2022/1329\)](#)

Tuen hakemiselle voidaan asettaa määräaika. Jos määräaikaa ei aseteta, tukihakemukset voidaan ratkaista tukijaksoittain. Tukihakemus on toimitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Tuen hakemiselle asetettavasta määräajasta ja tukijaksoista voidaan antaa tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella. Ruokavirasto antaa tarkemmat määräykset

tukihakemuksen vastaanottamisen ja käsittelyn teknisestä järjestämisestä, hakemusasiakirjoihin tehtävistä merkinnöistä sekä lomakkeella tehtyjen tukihakemusten siirtämisestä tietojärjestelmään. [\(29.12.2022/1329\)](#)
Toimivaltainen viranomainen on Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, jollei jäljempänä 119 §:ssä tai 127 §:n nojalla toisin säädetä.

50 §

Tukihakemuksen arviointi

Ennen tuen myöntämistä koskevan päätöksen tekemistä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi pyytää muilta viranomaisilta, Paliskuntain yhdistykseltä tai saamelaiskäräjiltä lausunnon tuen saajaan ja tuettavaan toimenpiteeseen liittyvistä seikoista, jos tämä on tarpeen tuen myöntämisen edellytysten arvioimisessa.

Jos porotaloutta koskevan investoinnin kustannukset ylittävät valtioneuvoston asetuksella säädetyn määrän, Paliskuntain yhdistykseltä on pyydettävä lausunto. Jos investointi lisäksi toteutetaan saamelaisten kotiseutualueella, lausunto on pyydettävä myös saamelaiskäräjiltä.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi ennen tuen myöntämistä suorittaa tuen myöntämisen edellytysten sekä tuettavan toimenpiteen arvioimiseksi tilakäynnin porotaloustilalla, luontaiselinkeinoilalla tai muussa kohteessa, jossa elinkeinonharjoittaja tai paliskunta aikoo toteuttaa investoinnin. Tilakäynnin havainnot on kirjattava, ja ne on annettava tiedoksi hakijalle. Tilakäynti porotalous- ja luontaiselinkeinoilalla ei saa koskea pysyväisluonteiseen asumiseen käytettyjä tiloja.

51 §

Tuen myöntämisen keskeyttäminen

Maa- ja metsätalousministeriöllä on oikeus keskeyttää tuen myöntäminen koko poronhoitoalueella tai alueellisesti, jos Euroopan unionin lainsäädäntö tätä edellyttää.

Tuen myöntäminen voidaan keskeyttää määräajaksi tai toistaiseksi. Ennen keskeyttämistä asiasta on neuvoteltava porotalouden osalta Paliskuntain yhdistyksen kanssa ja muiden luontaiselinkeinojen osalta niiden tuottaja- ja elinkeinojärjestöjen kanssa, joita asia koskee. Jos keskeyttäminen koskee saamelaisten kotiseutualuetta, keskeytyksestä on neuvoteltava saamelaiskäräjien kanssa. Keskeytyksestä on tiedotettava asianmukaisessa laajuudessa, ja ilmoitus siitä on julkaistava Virallisessa lehdessä.

52 §

Neuvottelu saamelaiskäräjien kanssa

Saatuun käyttöönsä vuotuiset määrärahat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on neuvoteltava saamelaiskäräjien kanssa periaatteista, joita tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten lisäksi noudatetaan tuettavista kohteista päätettäessä.

Neuvotteluissa on käsiteltävä seuraavia asioita:

- 1) varojen alueellinen ohjaaminen saamelaisalueelle;
- 2) varojen ohjaaminen porotalouteen ja muihin luontaiselinkeinoihin; ([30.12.2015/1676](#))
- 3) varojen ohjaaminen asuntorakentamiseen ja elinkeinojen tukemiseen saamelaisalueella;
- 4) varojen ohjaaminen paliskuntien ja elinkeinojen harjoittajien hankkeisiin saamelaisalueella.

Neuvotteluihin sovelletaan, mitä saamelaiskäräjistä annetun lain 9 §:ssä säädetään.

Neuvottelun tulos on toimitettava tiedoksi maa- ja metsätalousministeriölle ja Ruokavirastolle. ([29.12.2022/1329](#))

53 §

Tukipäätös

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus päättää tuen ja valtioneuvoston päätöksen myöntämisestä.

Tukipäätökseen on otettava 5–8 luvussa tarkoitettujen tuen myönnetty määrä, tässä laissa säädetyt tuen ehdot, sen maksamisen ja takaisinperinnän edellytykset sekä takauksen ehdot. Päätökseen tulee lisäksi ottaa Euroopan unionin lainsäädännössä asetetut ehdot ja edellytykset. Rakentamisinvestointia koskevalla päätöksellä hyväksytään rakentamista koskeva suunnitelma.

Lainaan liittyvää tukea koskevalla päätöksellä hyväksytään valtionlainan tai korkotukilainan taikka valtioneuvoston päätöksen kohteena olevan lainan määrä ja lainaehdot sekä valtioneuvoston määrää ja ehdot. Jos valtionlainaa, korkotukea tai valtioneuvoston päätöstä koskeva päätös valituksen johdosta muuttuu, lainan määrän ja ehtojen muuttaminen edellyttää luotonantajan suostumusta.

Jos tuettava toimenpide edellyttää luvan hankkimista ja hakija ei ole tukipäätöksen tekohetken mennessä esittänyt lainvoimaista lupaa, tukipäätökseen voidaan ottaa ehto, jonka mukaan päätös raukeaa, jollei hakija esitä määräajassa sellaista lainvoimaista lupaa, joka mahdollistaa toimenpiteen toteuttamisen tukipäätöksen mukaisena.

5 momentti on kumottu L:lla [30.12.2015/1676](#).

54 §

Saamelaiskäräjien lausunto

Saamelaiskäräjien lausunto on pyydettävä tutkimus- tai selvityshankkeen rahoittamista koskevasta hakemuksesta, jos hanke toteutetaan tai sen pääasiallinen tutkimuskohde sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella tai hanke koskee olennaisesti saamelaisten perinteisiä elinkeinoja. Lausunto on aina pyydettävä merkittävistä porotaloutta koskevista tutkimus- tai selvityshankkeista.

55 §

Tukipäätöksen mukaisen oikeuden siirtäminen

Edellä 5–9 luvussa tarkoitettua tukea koskeva tukipäätöksen mukainen oikeus tukeen voidaan siirtää toiselle 4 luvussa säädetty edellytykset täyttävälle, jos kyseisen tuen myöntämisen edellytykset täyttyvät. Siirron saajan on haettava päätöksen mukaisen oikeuden siirtämistä 48 §:ssä tarkoitettua menettelyä noudattaen. Tukipäätöksen siirtämisestä päättää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

15 luku

Tuen maksaminen

56 §

Avustusmuotoisen aloitustuen maksaminen

Avustusmuotoista elinkeinon harjoittajan aloitustuen maksua haetaan noudattaen 48 §:n 1 momentissa säädettyä. Avustus maksetaan kahtena eränä. [\(29.12.2022/1329\)](#)
Jos aloitustuki on myönnetty ennen porotalouden tai luontaiselinkeinon harjoittamisen aloittamista, avustuksen ensimmäisen erän maksamisen edellytyksenä on, että tuen saaja esittää selvityksen tuen perusteena olevan elinkeinon harjoittamisen aloittamisesta porotalous- tai luontaiselinkeinotilalla. Jos tukea on myönnetty 17 §:n 1 momentissa tarkoitetun sitoumuksen perusteella, avustuksen toisen erän maksamisen edellytyksenä on lisäksi, että tuen saaja osoittaa toteuttaneensa 22 §:n 1 momentissa tarkoitetut toimenpiteet.

Tarkempia säännöksiä avustusmuotoisen aloitustuen maksueristä sekä 2 momentissa tarkoitettujen selvitysten toimittamiselle asetettavasta määräajasta annetaan valtioneuvoston asetuksella. Ruokavirasto antaa tarkemmat määräykset edellä tarkoitetuista selvityksistä. [\(29.12.2022/1329\)](#)

57 § (30.12.2015/1676)

Avustusmuotoisen investointituen, asunnonrakentamistuen ja paliskunnalle aitojen kunnossapitoon myönnetyn tuen maksaminen

Porotalous- tai luontaiselinkeinoyritystä varten myönnetyn investointituen ja asunnonrakentamistuen sekä paliskunnan investointituen ja aitojen kunnossapitotuen maksamista haetaan noudattaen 48 §:n 1 momentissa säädettyä. Tuen maksamista koskevan hakemuksen käsittelyyn sovelletaan, mitä tukihakemuksen käsittelystä 48 §:ssä säädetään. Maksuhakemus voidaan tehdä myös 48 §:ssä säädetyn mukaisesti tarkoitusta varten vahvistetulla lomakkeella. Hakemuksen jättämiselle voidaan asettaa kohtuullinen määräaika, joka lasketaan tukipäätöksen tekemisestä tai, jos kyse on tuettavan toimenpiteen viimeisestä maksuhakemuksesta, tuettavan toimenpiteen toteutuksen päättymisestä. Hakemus on toimitettava tuen myöntäneelle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. [\(29.12.2022/1329\)](#)

Avustus voidaan maksaa enintään viidessä erässä. Avustusta maksetaan enintään tukitasoa sekä myönnetyn tuen määrää vastaava osuus maksuhakemukseen sisältyvistä hyväksyttävistä kustannuksista. Tuen saajan on tarvittaessa esitettävä selvitys yksityisen rahoituksen toteutumisesta.

Avustuksen maksamisen edellytyksenä on, että tuen saaja on noudattanut tuen ehtoja. Lisäksi maksamisen edellytyksenä on tuen saajalle aiheutuneen menon tosiasiallisuus, lopullisuus ja todennettavuus sekä kohdentuminen tuettavaan toimenpiteeseen. Jos avustusta on myönnetty rakentamisinvestointiin, viimeisen erän maksamisen edellytyksenä on, että rakentamisinvestointi on kokonaisuudessaan toteutunut tukipäätöksen mukaisena. Maksuhakemukseen on liitettävä avustuksen maksamisen edellytysten kannalta välttämättömät tilinpitoasiakirjat ja selvitykset. Asuntorakentamiseen myönnetyn tuen maksamisen edellytyksenä on tilinpitoasiakirjojen sijaan kuitenkin hyväksyttävien kustannusten mukaista rakentamista koskevan valmiusasteen osoittaminen.

Tarkemmat säännökset menon tosiasiallisuuden, lopullisuuden ja todennettavuuden arvioinnissa käytettävistä perusteista sekä valmiusasteen osoittamisesta annetaan valtioneuvoston asetuksella. Avustusmuotoisen investointituen maksueristä ja maksuhakemuksen jättämiselle asetettavasta määräajasta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Tarkemmat määräykset maksun hakemisessa käytettävistä lomakkeista sekä maksuhakemukseen liitettävistä asiakirjoista ja selvityksistä antaa Ruokavirasto. ([29.12.2022/1329](#))

58 § ([29.12.2022/1329](#))

Avustusmuotoisen tuen maksun suorittaminen

Edellä 5–9 luvussa tarkoitetun avustuksen maksamisesta päättää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus kokoaa myöntämiensä tukien maksupäätöksiä koskevat tiedot ja toimittaa ne Ruokavirastolle. Ruokavirasto vastaa maksupäätöksiin sisältyvien menojen tarkastamisesta ja hyväksymisestä sekä maksujen teknisestä suorittamisesta.

16 luku

Lainaan liittyvää tukea koskevat erityiset ehdot

[59 §](#)

Valtionlainan ja korkotukilainan myöntäminen

Luotonantaja voi myöntää valtionlainan tai, jos tuki myönnetään korkotukena, korkotukilainan, ja lainaa koskeva velkakirja saadaan allekirjoittaa, kun tukipäätös on tehty. Lainaa ei saa myöntää tukipäätöksestä poikkeavin ehdoin. Velkakirjaan on otettava ehto, jonka mukaan tukipäätöksen mukaiset lainaehdot ovat ensisijaisia velkakirjan ehtoihin nähden. Tukipäätös on liitettävä velkakirjaan.

[60 §](#)

Valtionlainan ja korkotukilainan nostaminen

Valtionlainan ja korkotukilainan saa nostaa ennen kuin tukipäätös on lainvoimainen. Lainan saa nostaa enintään kahdessa erässä. Jos valtionlainaa tai korkotukea on myönnetty rakentamisinvestointia varten, lainan saa kuitenkin nostaa enintään viidessä erässä.

Valtionlaina ja korkotukilaina tai lainan ensimmäinen erä on nostettava 43 §:ssä tarkoitetun määräajan kuluessa. Jos valtionlainaa tai korkotukea on myönnetty rakentamisinvestointia varten, valtionlainan tai korkotukilainan viimeistä erää ei saa nostaa ennen kuin rakentamisinvestointi on kokonaisuudessaan toteutunut tukipäätöksen mukaisena. Lainan viimeinen erä on tällöin nostettava viimeistään viiden kuukauden kuluessa 43 §:ssä tarkoitetun määräajan päättymisestä.

Valtionlainan tai korkotukilainan taikka sen erän nostamista varten tuen saajan on hankittava nostolupa. Lupa on esitettävä lainan myöntäneelle luotonantajalle ennen nostoa.

Tarkemmat säännökset lainan nostoeristä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

61 §

Nostolupa

Luvan tuen kohteena olevan lainan tai sen erän nostamiseen myöntää hakemuksesta elinkei-no-, liikenne- ja ympäristökeskus. Nostoluvan hakemiseen sovelletaan, mitä 57 §:n 1 momentissa säädetään maksun hakemisesta. Hakemukseen on liitettävä 57 §:n 3 momentissa tarkoitetut asiakirjat. Nostoluvan hakemiselle voidaan asettaa määräaika, jota voidaan pidentää kerran ennen määräajan päättymistä tehdystä hakemuksesta. Määräajan pidentämiseen tulee olla hyväksyttävä syy. ([30.12.2015/1676](#))

Tuen kohteena olevaa lainaa voidaan nostaa kerrallaan enintään toteutuneita kustannuksia vastaava osuus. Nostoluvan myöntämisen edellytyksenä on, että tuen ehtoja on noudatettu. Lisäksi edellytyksenä on tuen saajalle aiheutuneen menon lopullisuus ja todennettavuus sekä kohdentuminen tuettavaan toimenpiteeseen. Tuen saajan on tarvittaessa esitettävä selvitys yksityisen rahoituksen toteutumisesta.

Jos kyse on nuoren elinkeinon harjoittajan aloitustuen kohteena olevasta lainasta ja tuki on myönnetty ennen elinkeinon harjoittamisen aloittamista, nostoluvan myöntämisen edellytyksenä on, että tuen saaja esittää selvityksen elinkeinon harjoittamisen aloittamisesta tilalla. Jos tuki on myönnetty 17 §:n 1 momentissa tarkoitetun sitoumuksen perusteella, nostoluvan myöntämisen edellytyksenä on, että tuen saaja osoittaa toteuttaneensa 22 §:n 2 momentissa tarkoitetut toimenpiteet. Jos laina nostetaan kahdessa erässä, on viimeksi mainittu selvitys esitettävä toisen erän nostamista varten. Erityisestä syystä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi myöntää nostoluvan ennen toimenpiteiden toteuttamista.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä menon tosiasiallisuuden, lopullisuuden ja todennettavuuden arvioinnissa käytettävistä perusteista sekä nostoluvan hankkimiselle asetettavasta määräajasta. Tarkemmat määräykset luvan hakemisessa käytettävistä lomakkeista sekä hakemukseen liitettävistä asiakirjoista ja selvityksistä antaa Ruokavirasto. ([29.12.2022/1329](#))

62 §

Valtionlainan vakuus

Valtionlainalla tulee lainaa nostettaessa olla pankkitoiminnassa yleisesti käytetty vakuus, jollei elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus erityisestä syystä myönnä vakuuden hankkimisesta vapautusta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, millä edellytyksillä valtionlainan saa myöntää kokonaan tai osittain ilman 1 momentissa tarkoitettua vakuutta.

63 §

Valtionlainan lyhentäminen ja koron suorittaminen

Valtionlainaa on lyhennettävä puolivuositain yhtä suurina maksuerinä. Lyhennysmaksujen eräpäivät ovat 30 päivänä huhtikuuta ja 31 päivänä lokakuuta.

Ensimmäinen lyhennysmaksu erääntyy suoritettavaksi viimeistään sinä eräpäivänä, joka ensiksi seuraa vuoden kuluttua lainan tai sen ensimmäisen erän nostamisesta. Jos valtionlaina on myönnetty rakentamisinvestointiin, erääntyy ensimmäinen lyhennysmaksu kuitenkin viimeistään sinä eräpäivänä, joka ensiksi seuraa kahden vuoden kuluttua lainan tai sen ensimmäisen erän nostamisesta. Korkoa on suoritettava puolivuositain lainan tai kunkin lainaerän nostopäivästä lukien eräpäivinä.

Luotonantaja ja tuen saaja voivat sopia ylimääräisistä lyhennysmaksuista, niiden vaikutuksesta jäljellä oleviin lyhennysmaksuihin sekä koko lainan ennaikaisesta takaisinmaksusta.

Luotonantaja voi myöntää lyhennysmaksuille lykkäystä, jos tämä on tarpeen tuen saajan tilapäisten taloudellisten vaikeuksien vuoksi. Lykkäystä voidaan myöntää enintään vuodeksi kerrallaan ja yhteensä enintään viideksi vuodeksi. Jos lykkäystä tulisi myönnettäväksi yhteensä enemmän kuin kolme vuotta, luotonantajan on pyydettävä lykkäykseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupa. Lykkäyksen johdosta laina-aikaa voidaan pidentää 36 §:n 2 momentin 1 kohdassa ja 38 §:n 1 kohdassa säädetyn enimmäisajan rajoissa tai jäljellä olevia lyhennysmaksuja korottaa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä lykkäyksen myöntämisen edellytyksistä ja lykkäyksen vaikutuksesta tukeen.

64 §

Korkotukilainan lyhentäminen ja koron suorittaminen

Korkotukilainaa on lyhennettävä puolivuositain tai neljännesvuositain yhtä suurina maksuerinä.

Ensimmäinen lyhennysmaksu erääntyy suoritettavaksi viimeistään sinä eräpäivänä, joka ensiksi seuraa vuoden kuluttua lainan tai sen ensimmäisen erän nostamisesta. Jos korkotukilaina on myönnetty rakentamisinvestointiin, ensimmäinen lyhennysmaksu erääntyy kuitenkin viimeistään sinä eräpäivänä, joka ensiksi seuraa kahden vuoden kuluttua lainan tai sen ensimmäisen erän nostamisesta. Korkoa on suoritettava puolivuositain tai neljännesvuositain lainan tai kunkin lainaerän nostopäivästä lukien.

Luotonantaja ja tuen saaja voivat sopia ylimääräisistä lyhennysmaksuista, niiden vaikutuksesta jäljellä oleviin lyhennysmaksuihin sekä koko lainan ennaikaisesta takaisinmaksusta.

Luotonantaja voi myöntää lyhennysmaksuille lykkäystä, jos se on tarpeen tuen saajan tilapäisten taloudellisten vaikeuksien vuoksi. Lykkäystä voidaan myöntää enintään vuodeksi kerrallaan ja yhteensä enintään viideksi vuodeksi. Lykkäyksen johdosta laina-aikaa voidaan pidentää 36 §:n 2 momentin 1 kohdassa ja 38 §:n 1 kohdassa säädetyn enimmäisajan rajoissa tai jäljellä olevia lyhennysmaksuja korottaa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä lykkäyksen myöntämisen edellytyksistä ja lykkäyksen vaikutuksesta tukeen.

65 §

Lainan siirtäminen ja lainaehtojen muuttaminen

Valtionlaina tai tuen kohteena oleva muu laina saadaan siirtää toiselle hyväksytylle luotonantajalle. Laina saadaan siirtää toiselle tuen saajalle, jos elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tämän hyväksyy 55 §:ssä tarkoitetun päätöksen yhteydessä.

Valtionlainan ehtoja ei saa muuttaa ilman elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupaa.

Tuen kohteena olevan muun lainan ehtoja saadaan muuttaa edellyttäen, ettei tällä ole vaikutusta tuen myöntämisen edellytysten tai ehtojen täyttämiseen taikka valtion asemaan takaajana. Muussa tapauksessa tuen saajan on hankittava lainan ehtojen muuttamiseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupa. Jollei korkotukilainaan kohdistu valtioneuvoston päätös, laina saadaan siirtää ja sen ehtoja muuttaa rajoituksetta sen jälkeen, kun korkotuen maksaminen on päättynyt.

Lupaa lainan ehtojen muuttamiseen ei voida myöntää, jos lainan ehtojen muuttaminen vaikuttaa tuen myöntämisen edellytysten täyttämiseen taikka lisää olennaisesti valtionvastuuseen tai valtioneuvoston päätöksen perustuvaa valtion vastuuta lainasta.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset tilanteista, joissa lainan ehtojen muuttaminen edellyttää luvan hankkimista, sekä luvan hankkimiselle asetettavasta määräajasta. Ruokavirasto antaa tarkemmat määräykset luvan hankkimisessa käytettävistä lomakkeista. ([29.12.2022/1329](#))

66 §

Valtionlainan korkoetuuden ja muun lainaan liittyvän tuen sekä valtioneuvoston päätöksen sisältyvän tuen käyttäminen

Valtionlainaan liittyvästä tuesta vähennetään heti lainaa nostettaessa vakuudettomuuden arvon osuus tuesta. Myönnettyjen vapaavuosien, korkovapauden ja korkoetuuden yhteenlasketusta nimellisarvoisesta määrästä vähennetään kultakin korkojaksolta kyseistä jaksoa koskeva vapaavuoteen kuuluvan puolen vuoden lyhennyksen määrä sekä korkovapauden tai korkoetuuden määrä. Jos tuki ei jonakin korkojaksoneen kuulu, vähennetään tuen osat edellä mainitussa järjestyksessä.

Korkoetuutta vähennetään 37 §:n 2 momentissa tarkoitettua määrää vastaava osuus kullakin korkojaksolla voimassa olevasta valtionlainan kokonaiskorosta. Korkoetuutta vähennetään yhteensä enintään myönnetyn tuen nimellisarvoista määrää vastaava osuus.

Korkotukilainaa tai muuta lainaa varten myönnettyyn valtiontakaukseen liittyvästä tuesta vähennetään heti lainaa nostettaessa valtiontakaukseen sisältyvän tuen osuus lainaan liittyvästä tuesta.

Ruokavirasto antaa tarkemmat määräykset menettelystä, jota luotonantajan on noudatettava käyttäessään lainaan liittyvää tukea myöntämäänsä valtionlainaan. ([29.12.2022/1329](#))

67 § ([29.12.2022/1329](#))

Lainan myöntäminen maatilatalouden kehittämisrahaston varoista luotonantajalle

Ruokavirasto päättää luotonantajan hakemuksesta lainan myöntämisestä luotonantajalle valtionlainojen myöntämistä varten. Lainaa voi hakea keskusrahallaitoksen välityksellä.

Ruokavirasto laatii valtion ja yhden tai usean luotonantajan välisen velkakirjan, allekirjoittaa sen valtion puolesta sekä huolehtii velkakirjan säilyttämisestä ja luovuttamisesta lainansaajalle lainan tultua maksetuksi tai korvatuksi uudella velkakirjalla.

Ruokavirasto antaa tarkemmat määräykset menettelystä varoja valtiolta haettaessa, myönnettäessä ja maksettaessa sekä siitä, milloin luotonantaja voi toimia ilman keskusrahallaitoksen välitystä.

68 §

Valtionlainan tilittäminen

Luotonantaja on velvollinen maksamaan erääntyneet valtionlainan lyhennykset ja korot valtiolle sitä mukaa ja sen suuruisina kuin lainansaajat ovat velvolliset suorittamaan velkansa luotonantajalle. Tilitykset on suoritettava seitsemän pankkipäivän kuluessa siitä, kun laina on velalliseen nähden erääntynyt tai velallinen on maksanut ylimääräisen lyhennyksen.

Luotonantajan hyvityshakemuksen johdosta annetun Ruokaviraston päätöksen mukaiset maksut on maksettava seitsemän pankkipäivän kuluessa siitä, kun luotonantaja on saanut päätöksestä tiedon. ([29.12.2022/1329](#))

69 §

Luotonantajan kulujen korvaaminen

Lainantantajille suoritetaan valtionlainojen hoitamisesta aiheutuvista kuluista korvausta, jonka suuruudesta ja maksuehdoista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Ruokavirasto päättää valtionlainan hoitamisesta luottolaitokselle maksettujen 1 momentissa tarkoitettujen korvauksien perimisestä luottolaitokselta takaisin osaksi tai kokonaan, jos luottolaitos ei ole hoitanut valtionlainaa tässä laissa tai sen nojalla säädetyllä tavalla tai hyvän pankkitavan edellyttämällä tavalla. Takaisinperimiseen voidaan 95 §:n estämättä ryhtyä koko laina-ajan. ([29.12.2022/1329](#))

70 § ([29.12.2022/1329](#))

Valtionlainojen varojen välittäminen

Ruokavirasto maksaa valtion luotonantajalle myöntämän lainan keskusrahallaitoksen välityksellä.

Ruokavirasto maksaa hakemuksesta valtionlainan hoitopalkkion keskusrahallaitoksen välityksellä luotonantajalle.

Luotonantajan on maksettava keskusrahallaitoksen välityksellä valtionlainan lyhennykset ja korot Ruokavirastolle maatilatalouden kehittämisrahastoon tuloutettaviksi.

Muutokset, jotka tehdään valtionlainaan yrityksen saneerauksesta annetun lain [\(47/1993\)](#) mukaisessa järjestelyssä tai yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain [\(57/1993\)](#) mukaisessa järjestelyssä, tehdään myös luottolaitoksen ja valtion väliseen velkaan.

Ruokavirasto voi antaa määräyksiä siitä, missä tapauksessa luotonantajat voivat toimittaa edellä mainitut tehtävät ilman keskusrahallaitosta.

71 §

Korkotuen maksaminen

Korkotukea maksetaan 39 §:n 1 momentissa tarkoitettua määrää vastaava osuus kullakin korkojaksolla voimassa olevasta korkotukilainan kokonaiskorosta. Korkotukea maksetaan kuitenkin yhteensä enintään myönnetyn tuen nimellisarvoista määrää vastaava osuus.

Jos korkotukilaina maksetaan kokonaan takaisin, korkotuen maksaminen lakkaa lainan takaisinmaksupäivästä lukien. Korkotukea ei makseta eräänntyneen lainapääoman osalta, jollei kysymys ole yrityssaneerausta tai yksityishenkilön velkajärjestelyä koskevan menettelyn vireilläolosta. Jos edellä tarkoitettu tai siihen rinnastettavassa järjestelyssä korkotukilainan kokonaiskorkoa alennetaan, vahvistettu lainansaajan maksaman koron alentaminen ei vaikuta korkotuen määrään.

Luotonantajan on haettava korkotuen maksua kullakin korkojaksolta erikseen, kuitenkin enintään kerran kuukaudessa. Ruokaviraston hyväksymä keskusrahallaitos välittää hakemuksen Ruokavirastolle, joka suorittaa maksun keskusrahallaitokselle.

Keskusrahallaitos välittää korkotuen luotonantajalle. [\(29.12.2022/1329\)](#)

Tarkemmat määräykset korkotuen maksun hakemisesta ja välittämisestä noudatettavasta menettelystä antaa Ruokavirasto. [\(29.12.2022/1329\)](#)

72 §

Vähäisen pääomamäärän suorittaminen kerralla

Pääomamäärältään vähäinen valtionlaina ja korkotukilaina on maksettava takaisin yhtenä tai kahtena eränä seuraavana tai kahtena seuraavana eräpäivänä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään erien enimmäismäärästä ja menettelystä niitä perittäessä.

17 luku

Valtionlainan valtionvastuu

73 §

Valtionvastuu

Valtio on vastuussa luotonantajalle tämän lain nojalla myönnettyjen valtionlainojen niistä pääoman ja koron lopullisista menetyksistä, jotka johtuvat velallisen maksukyvyttömyydestä siltä osin kuin lainan vakuuksista kertyvät varat eivät riitä kattamaan valtionlainasta maksamatta olevia lyhennyksiä ja korkoja.

Valtionvastuun voimassaolon edellytyksenä on, että luotonantaja huolehtii lainasta ja sen vakuuksista tämän lain mukaisesti sekä hyvää pankkitapaa noudattaen. Lainan myöntänyt luotonantaja on myös velvollinen valvomaan valtion etua, kun lainan vakuutena oleva omaisuus muutetaan rahaksi yrityssaneerauksessa, yksityishenkilön velkajärjestelyssä, pakkohuutokaupassa tai konkurssimenettelyn yhteydessä.

Valtionlainan vakuutena olevan omaisuuden vapaaehtoinen rahaksi muuttaminen lainan takaisinperintää vaarantavalla tavalla saadaan tehdä vain elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen suostumuksella. [\(30.12.2015/1676\)](#)

Ruokavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä valtion edun valvomiseen liittyvästä menettelystä. [\(29.12.2022/1329\)](#)

74 § [\(29.12.2022/1329\)](#)

Valtionlainoista maksettavat hyvitykset

Ruokavirasto päättää luotonantajalle valtionvastuun perusteella suoritettavasta pääoman ja korkojen hyvityksestä. Ennen hyvityksen vahvistamista Ruokaviraston on selvitettävä, että velallisen ja mahdollisen takaajan maksukyvyttömyydestä johtuva lopullinen menetys on todettu ja ettei menetyksiä ole voitu kattaa vakuutena olevan omaisuuden myynnistä saaduilla varoilla taikka, jos vakuutena on muu kuin henkilötakausta, muusta vakuudesta. Vakuuden myyntiä ei kuitenkaan vaadita silloin, kun velallinen tai lainasta vastuussa oleva kolmas henkilö saa yrityssaneerauksessa tai yksityishenkilön velkajärjestelyssä tai muussa vastaavassa järjestelyssä tai vakuusvastuun järjestelyssä säilyttää vakuutena olevan omaisuuden. Ruokavirasto suorittaa hyvityksen luotonantajalle maatilatalouden kehittämisrahaston varoista.

Lyhennykset ja korot, jotka lainansaaja hyvityksen maksamisen jälkeen suorittaa luotonantajalle, on tilitettävä Ruokavirastolle.

Ruokavirasto päättää luotonantajalle maksetun hyvityksen perimisestä takaisin lainansaajalta siltä osin kuin lainaa tai sen korkoja ei ole maksettu valtiolle. Lainansaajalta voidaan periä luotonantajalle hyvityshakemuksen perusteella maksetusta hyvityksestä vuotuista korkoa korkolain [\(633/1982\) 4 §:ssä](#) tarkoitetun korkokannan mukaan. Tästä on tehtävä merkintä tukipäätökseen.

Hyvitys menetyksistä voidaan jättää suorittamatta luotonantajalle tai hyvityksen määrää alentaa, jos lainan hoitamisessa ei ole noudatettu tätä lakia taikka hyvää pankkitapaa.

Ruokavirasto antaa tarkemmat määräykset hyvityksen hakemista ja maksamista koskevasta menettelystä.

75 § ([29.12.2022/1329](#))

Hyvityshakemusten käsittelyaika ja hyvityksiä koskevat viivästyskorot

Ruokaviraston on käsiteltävä valtionlainaa koskeva hyvityshakemus kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun luotonantajan hakemus on saapunut Ruokavirastolle ja velallisen ja mahdollisen takaajan maksukyvyttömyydestä johtunut lopullinen menetys on todettu. Jollei hakemusta sellaisenaan voida ratkaista, määräaika lasketaan siitä, kun viimeinen hakemuksen ratkaisemiseksi välttämätön Ruokaviraston pyytämä lisäselvitys luotonantajalta on saapunut. Jos määräaika ylitetään, valtio on velvollinen suorittamaan ylitysajalta viivästyskorkoa [korkolain 4 §:ssä](#) tarkoitetun korkokannan mukaan.

18 luku

Valtiontakauksen ehdot

[76 §](#)

Valtiontakauksen ehdot

Valtiontakaus myönnetään täytetakauksena. Takauksen kohteena olevan lainan tai sen erän nostamista varten tuen saajan on hankittava 61 §:ssä tarkoitettu lupa. Lupa on esitettävä lainan myöntäneelle luotonantajalle ennen nostoa.

Valtiontakaus tulee voimaan sen jälkeen, kun tuen kohteena oleva laina tai sen ensimmäinen erä on nostettu, 106 §:n 1 momentissa tarkoitettu kertamaksu on suoritettu ja vastavakuus on asetettu. Takaussitoumus ei sido valtiota, jos edellä tarkoitettuja toimenpiteitä ei ole toteutettu kahden vuoden kuluessa valtiontakauksen myöntämisestä tai 65 §:ssä säädettyjä ehtoja ei noudateta.

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, valtiontakaukseen sovelletaan, mitä takauksesta ja vierasvelkapanttauksesta annetussa laissa ([361/1999](#)) säädetään. Valtiontakauksen vanhentumiseen ei kuitenkaan sovelleta, mitä mainitun lain 19 §:n 3 momentissa säädetään.

19 luku ([30.12.2015/1676](#))

[\(30.12.2015/1676\)](#)

19 luku on kumottu L:lla [30.12.2015/1676](#).

20 luku

Eriyiset etuudet

[87 §](#)

Erityiset etuudet

Luontaiselinkeinon harjoittajalla, joka 4 §:n 2 momentissa tarkoitettulla alueella omistukseen perustuen tai muutoin hallitsee porotalous- tai luontaiselinkeinotilaa ja asuu sillä, on ilman eri korvausta oikeus valtion maa- ja vesialueilla:

- 1) sijoittaa saamelaisten kotiseutualueella tukikohta porotaloutta varten, jos se on välttämätöntä poronhoidon kannalta;
- 2) sijoittaa tukikohta metsästystä varten, jos siihen on erityisen painavia syitä;
- 3) sijoittaa kalastusta varten tukikohta sekä kalakellareita ja varastosuojia elinkeinon harjoittamisen kannalta välttämättömille paikoille kalastuselinkeinon kannalta merkittävien vesistöjen välittömään yhteyteen; ja
- 4) laiduntaa karjaa sekä koota sille heinää, lehdeksiä, järviluhtaa ja -kortetta.

Edellytyksenä 1 momentissa tarkoitettun etuuden käyttämiselle on, että Metsähallitus päätöksellään myöntää siihen hakemuksesta luvan. Lupa voidaan antaa vain, jos asianomaisen rakennuksen sijoittamista tai maan käyttämistä on pidettävä porotalouden tai muun luontaiselinkeinon harjoittamisen kannalta välttämättömänä. Ennen luvan antamista Metsähallituksen on pyydettävä tukikohdan tarpeellisuudesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja porotaloutta varten tarvittavasta tukikohdasta sen paliskunnan lausunto, jonka alueelle se on tarkoitus sijoittaa. Lisäksi porotaloutta varten tarvittavasta tukikohdasta on pyydettävä saamelaiskäräjien lausunto, jos tukikohta on tarkoitus sijoittaa saamelaisalueelle. Lupa voidaan vastaavaa menettelyä noudattaen siirtää henkilölle, jolle luontaiselinkeinotilan hallinta on siirtynyt ja joka täyttää luvan myöntämisen edellytykset. Metsähallituksen päätöksessä on mainittava myös etuuteen sisältyvän tuen määrä, jos tuen määrästä 3 momentin nojalla säädetään.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään luvan voimassaoloajasta sekä luvan myöntämisen edellytyksistä ja ehdoista. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä myös siitä tuen määrästä, joka lupaan katsotaan sisältyvän, sekä tuen määräytymisperusteista.

88 §

Erityisen etuuden peruuttaminen

Metsähallitus voi, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen annettua asiasta lausunnon, peruuttaa myönnetyn erityisen etuuden, jos etuutta ei voida pitää porotalouden tai muun luontaiselinkeinon harjoittamisen kannalta enää perusteltuna.

Metsähallitus voi edellyttää, että 87 §:n 1 momentin 1–3 kohdassa tarkoitettulle alueelle pystytetyt rakennukset ja rakenteet on poistettava määräajassa etuuden lakattua.

21 luku

Tuen seuranta

89 § [\(30.12.2015/1676\)](#)

Liiketoimintasuunnitelman seuranta

Tuen saajan on esitettävä liiketoimintasuunnitelmaan sisältyvien tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista koskevat selvitykset elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 1 momentissa tarkoitettujen selvitysten sisällöstä. Ruokavirasto antaa tarkemmat määräykset selvitysten esitystavasta sekä niiden toimittamisesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. [\(29.12.2022/1329\)](#)

90 § [\(29.12.2022/1329\)](#)

Valtionlainan, korkotukilainan ja valtioneuvoston kohteena olevan lainan seuranta

Luotonantajan on järjestettävä valtionlainan, korkotukilainan ja valtioneuvoston kohteena olevan lainan hoitamista sekä valtionlainaan liittyvän tuen ja muun lainan korkotuen sekä muun lainaan liittyvän tuen kulumista koskeva seuranta. Sen on toimitettava määräajoin Ruokavirastolle lainan myöntämistä, nostamista, lyhentämistä sekä valtionlainan, korkotukilainan ja valtioneuvoston kohteena olevan lainan koron suorittamista koskevat tiedot sekä lainaan liittyvän tuen käyttämistä koskevat tiedot. Luotonantajan on viivytyksettä huolehdittava valtionlainan ja muuta tuen kohteena olevaa lainaa koskevien muutosten tekemisestä tietojärjestelmiinsä.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset niistä tiedoista, joita luotonantajan on toimitettava Ruokavirastolle. Ruokavirasto antaa tarkemmat määräykset tietojen esitystavasta sekä niiden toimittamisessa noudatettavasta menettelystä.

[91 §](#)

Seurannan tietojärjestelmä

Tukien rahoituksen, myöntämisen, maksamisen, tarkastuksen ja takaisinperinnän sekä niiden vaikutusten seurantaan varten on seurannan tietojärjestelmä, joka koostuu rekistereistä. Rekistereihin sovelletaan ruokahallinnon tietovarannosta annettua lakia [\(560/2021\)](#). [\(18.6.2021/564\)](#)

Seurannan tietojärjestelmään voidaan tallentaa seuraavat hakijaa, tuen saajaa, tuettavaa toimenpidettä sekä tuen käyttöä koskevat tiedot:

- 1) hakijan nimi ja yhteystiedot sekä henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus;
- 2) hakijan yhteyshenkilön nimi ja yhteystiedot;
- 3) liiketoimintasuunnitelmaan ja rakentamista koskevaan suunnitelmaan sisältyvät tiedot; [\(30.12.2015/1676\)](#)

- 4) tuettavan toimenpiteen rahoitukseen osallistuvaa ohjelmaa koskevat tiedot;
- 5) tuki- tai maksuhakemusta ja sen ratkaisemista sekä tuen yksilöintiä koskevat tiedot;
- 6) tiedot tuen saajalle myönnettyistä ja maksetuista tuista sekä valtiontakausta koskevat tiedot;
- 7) tiedot tukeen liittyvistä sopimuksista;
- 8) tuettavaan toimenpiteeseen kohdistuvan julkisen tuen määrä;
- 9) tiedot tarkastuksesta ja siinä tehdyistä havainnoista;
- 10) tiedot tuen saajalta takaisinperittävistä tuista, takaisinperinnän toteutumisesta ja sopimusten purkautumisesta;
- 11) 89 §:ssä tarkoitetut seurantaa varten kerättävät tiedot;
- 12) muita hakemuksen käsittelyssä kertyneitä välttämättömiä tietoja.

Rekisteröidyn oikeudesta tarkastaa häntä koskevat seurannan tietojärjestelmään sisältyvät tiedot, tiedoissa olevien virheiden tai puutteiden oikaisusta sekä vanhentuneiden ja tarpeettomien tietojen poistamisesta sekä rekisteröidyn oikeussuojakeinoista säädetään luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojalainsäädäntö) annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 ja tietosuojalainsäädäntöä [\(1050/2018\)](#). [\(18.1.2019/79\)](#)
Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä sellaisista rekisteriin tallennettavista tiedoista, jotka eivät ole henkilötietoja.

92 § [\(29.12.2022/1329\)](#)

Tietojen säilyttäminen

Tietojärjestelmään sisältyviä tietoja säilytetään kymmenen vuotta tuen myöntämistä koskevan päätöksen tekemisestä. Jos tukea on myönnetty, tietoja säilytetään kymmenen vuotta avustuksen viimeisen erän maksamisesta taikka valtionlainan tai korkotuen kohteena olevan lainan viimeisen erän nostamisesta, kuitenkin niin kauan kuin korkotukea maksetaan. Valtiontakausta koskevia tietoja säilytetään takauksen voimassaolon ajan tai, jos takaajan vastuu on toteutunut, niin kauan kuin takautumissaatavaa voidaan periä. Valtionlainaa koskevia tietoja on säilytettävä niin kauan kuin luottolaitoksella on valtionlainaa koskeva saaminen lainansaajalta tai, jos luotonantaja on hakenut valtionlainan hyvitystä Ruokavirastolta, kunnes hyvitystä koskeva hakemus on lainvoimaisesti ratkaistu. Jos kysymys on Euroopan unionin osaksi rahoittamaan suunnitelmaan tai ohjelmaan sisältyvästä tuesta, tietoja säilytetään lisäksi viisi vuotta siitä, kun Euroopan komissio suorittaa suunnitelman tai ohjelman viimeisen Euroopan unionin rahoitusosuuden maksun.

22 luku

Tarkastus

93 § [\(29.12.2022/1329\)](#)

Tarkastusoikeus

Maa- ja metsätalousministeriö ja Ruokavirasto voivat suorittaa tuen myöntämiseen, maksamiseen ja käyttöön liittyvien edellytysten ja ehtojen noudattamisen valvomiseksi tuen myöntäjiin, maksajiin, välittäjiin ja saajiin kohdistuvia tarkastuksia. Vastaava oikeus on tuen välittäjien ja saajien osalta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella. Mainituilla viranomaisilla on tiedonsaantioikeus salassapitosäännöksistä riippumatta.

Ruokavirasto päättää tarkastusten määrästä ja valitsee tarkastuskohteet riskianalyysiin tai satunnaisotantaan perustuen, jollei asiasta Euroopan unionin lainsäädännössä muuta säädetä. Ruokavirasto laatii tarkastusstrategian ja tarkastussuunnitelman.

Euroopan unionin varoista osaksi tai kokonaan taikka valtiontukena myönnettyä tukea koskeva tarkastusoikeus on myös Euroopan unionin toimielimellä siten kuin asiasta Euroopan unionin lainsäädännössä säädetään.

Edellä 2 momentissa tarkoitettujen tarkastusten toteuttamistavasta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

94 §

Tarkastuksen suorittaminen

Tarkastus voi koskea valvontatehtävän edellyttämässä laajuudessa tuettavan toimenpiteen ja tuen käytön kannalta merkityksellisiä tiloja, rakennelmia, rakennuksia, välineitä, olosuhteita, tietojärjestelmiä ja asiakirjoja. Tarkastusta ei kuitenkaan saa suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa.

Tarkastustehtävän asianmukaiseksi hoitamiseksi ulkopuolinen tilintarkastaja voidaan valtuuttaa suorittamaan tarkastus. Tilintarkastajan tulee olla tilintarkastuslaissa [\(1141/2015\)](#) tai julkishallinnon ja -talouden tilintarkastuksesta annetussa laissa [\(1142/2015\)](#) tarkoitettu tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastusyhteisön on nimettävä tilintarkastuksesta vastaava tilintarkastaja. Tarkastustehtävää suoritettaessa sovelletaan hallintolakia [\(434/2003\)](#), kielilakia [\(423/2003\)](#), saamen kielilakia [\(1086/2003\)](#) sekä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia [\(621/1999\)](#). Tilintarkastajaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tarkastusta. Vahingonkorvauksesta säädetään vahingonkorvauslaissa [\(412/1974\)](#). [\(30.12.2015/1676\)](#)

Tarkastuksesta on laadittava tarkastuskertomus, joka toimitetaan viipymättä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä Ruokavirastolle. [\(29.12.2022/1329\)](#)

Tarkastusta suorittavalla on oikeus ottaa asiakirjat ja muu tuen käyttöön liittyvä aineisto haltuunsa, jos tarkastuksen päämäärän saavuttaminen tätä edellyttää. Asiakirjat ja muu aineisto tulee viipymättä palauttaa, kun tarkastuksen suorittaminen ei enää edellytä niiden hallussapitoa.

Poliisin velvollisuudesta antaa virka-apua säädetään poliisilain [\(872/2011\) 9 luvun 1 §:ssä. \(30.12.2015/1676\)](#)

23 luku

Tuen palauttaminen, maksamisen lopettaminen, takaisinperintä sekä vähennykset ja seuraamukset [\(29.12.2022/1329\)](#)

94 a § [\(29.12.2022/1329\)](#)

Tuen palauttaminen

Tuen saajan tulee viipymättä palauttaa virheellisesti, liikaa tai ilmeisen perusteettomasti saamansa tuki tai sen osa. Tuen saajan tulee palauttaa tuki tai sen osa myös, jos sitä ei voida käyttää tukipäätöksessä edellytetyllä tavalla. Jos palautettava määrä on enintään 100 euroa, sen saa jättää palauttamatta.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei koske laskennallisen perusteen mukaan myönnetyn tuen ja toteutuneiden kustannusten välistä erotusta.

95 § [\(29.12.2022/1329\)](#)

Tuen maksamisen lopettaminen ja takaisinperintä

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on velvollinen lopettamaan 5–8 luvussa tarkoitetun tuen maksamisen ja perimään tuen takaisin, jos:

- 1) tuen myöntämisen tai maksamisen edellytykset eivät ole täyttyneet;
- 2) tuen saaja on antanut sellaisen virheellisen tai puutteellisen tiedon, joka on olennaisesti vaikuttanut tuen myöntämiseen tai maksamiseen;
- 3) tuen ehtoja ei ole noudatettu;
- 4) tuen saaja ei ole täyttänyt 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua sitoumusta;
- 5) tuen saaja on luovuttanut tai lopettanut tuen kohteena olevan elinkeinotoiminnan taikka supistanut sitä olennaisesti tai luovuttanut tuetun investoinnin kohteen taikka asuntorahoituksella tuetun asuinrakennuksen ennen 44 §:ssä säädetyn määräajan päättymistä eikä tilalle ole hankittu uutta vastaavaa omaisuutta tai toteutettu järjestelyä mainitun pykälän mukaisesti;
- 6) tuen saaja on asetettu konkurssiin ennen 44 §:ssä tarkoitettua määräajan päättymistä ja tuen saajan toiminnassa on tehty rikoslain [\(39/1889\) 39 luvussa](#) tarkoitettu velallisen rikos;
- 7) tuen saaja on kieltäytynyt avustamasta tarkastuksessa; tai

8) Euroopan unionin kokonaan tai osaksi rahoittamia tai kokonaan kansallisista varoista rahoitettuja maatalouden rakennetukia koskeva Euroopan unionin lainsäädäntö tätä edellyttää.

Takaisinperittäväksi on 1 momentin 5 kohdan perusteella määrättävä se osuus maksetun tuen määrästä, joka saadaan vähentämällä omaisuuden käyttöaikaa tai elinkeinotoiminnan toiminta-aikaa vastaava osuus 44 §:ssä tarkoitetusta ajasta.

Jos tuen saaja on jättänyt noudattamatta julkisia hankintoja koskevaa lainsäädäntöä, tukea ei makseta tai tuen maksatus lopetetaan ja jo maksettu tuki peritään takaisin säädösten vastaisen hankinnan osalta siten kuin horisontaalasetuksen 61 artiklassa säädetään.

Perimättä voidaan kuitenkin jättää määrä, joka on enintään 100 euroa ilman korkoja.

Jos tuki on myönnetty yhteisesti useammalle, vastaavat kaikki tuen saajat yhteisvastuullisesti tuen maksamisesta takaisin. Tuen saajien kesken vastuu jakautuu siinä suhteessa kuin tuen saaja on osallistunut tuen palautusvelvollisuuden perusteena olleeseen toimintaan.

Takaisinperittäväksi määrätty tuki on maksettava takaisin viimeistään vuoden kuluessa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä.

96 §

Valtionlainan määrääminen irtisanottavaksi

Valtionlainaan liittyvään tukeen sovelletaan, mitä 95 §:ssä säädetään.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi myös määrätä luotonantajan irtisanomaan valtionlainan, jos jokin 95 §:n 1 momentissa säädetyistä edellytyksistä täyttyy.

Valtionlaina voidaan lisäksi määrätä irtisanottavaksi tai luotonantaja voi irtisanoa lainan, jos:

- 1) lainoitettu tila tai sen osa myydään ulosottoon;
- 2) vakuuden arvo on hakijasta riippumattomasta syystä siinä määrin alentunut, että lainasta maksamatta olevan pääoman periminen vaarantuu;
- 3) koron tai lyhennyksen suorittaminen on viivästynyt enemmän kuin kolme kuukautta;
- 4) lainansaaja tai takaaja on asetettu konkurssiin taikka jos takaajan liiketoiminta on lakannut eikä lainansaaja ole kehotuksista huolimatta asettanut lainan antajan hyväksymää riittävää vakuutta.

Irtisanottavaksi määrätty valtionlaina on maksettava takaisin enintään kahdessa erässä viimeistään puolen vuoden kuluessa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä.

97 §

Tuen saajan ilmoitusvelvollisuus ja ennakkotieto

Tuen saajan on välittömästi ilmoitettava tuen myöntäjälle 95 §:n 1 momentissa tai 96 §:ssä tarkoitettua sellaisesta tuen, valtionlainan tai valtiontakauksen myöntämisen perusteena olleiden tai tuen maksun taikka lainan nostamisen edellytyksenä olevien olosuhteiden muutoksesta, joka saattaa aiheuttaa tuen takaisinperimisen tai lakkauttamisen taikka valtionlainan irtisanomisen.

Tuen saajalle voidaan pyynnöstä antaa sitova ennakkotieto siitä, aiheuttaako suunniteltu toimenpide, joka koskee 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua sitoumusta, liiketoimintasuunnitelmaa, harjoitettua elinkeinoa tai tuen kohteena olleen omaisuuden muutosta tai luovutusta, 95 §:n 1 momentissa tai 96 §:ssä tarkoitettua seuraamuksen. Hakemuksessa on ilmoitettava yksilöitynä kysymys, josta ennakkotietoa haetaan, ja esitettävä asian ratkaisemiseksi tarvittava selvitys. Ennakkotietoa koskeva elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös on voimassa vuoden sen antamisesta. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ei voi poiketa antamastaan ennakkotiedosta, jollei hakija ole toteuttanut toimenpidettään olennaisesti toisin kuin on ennakkotietoa koskevassa hakemuksessaan esittänyt tai jos hakija on esittänyt ennakkotiedon saamiseksi olennaisesti virheellisen tai puutteellisen tiedon. ([30.12.2015/1676](#)) Ennakkotietoa ei anneta, jos muu hakemus asiassa on vireillä tai asia on viranomaisen toimesta ratkaistu taikka asian ratkaisu kuuluu Euroopan unionin toimielimelle.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä menettelystä ennakkotietoa pyydettyäessä ja annettaessa.

98 §

Korkotukilainan irtisanominen

Jos korkotuki on lainvoimaisella päätöksellä päätetty periä takaisin tuen saajalta, luotonantaja voi irtisanoa korkotukilainan osaksi tai kokonaan.

99 §

Takaisinmaksettavan määrän korko

Tuen saajan on maksettava palautettavalle tai takaisinperittäväälle määrälle [korkolain 3 §:n 2](#) momentissa tarkoitettua vuotuista korkoa lisättynä kolmella prosenttiyksiköllä. Korkoa on suoritettava tuen maksupäivästä tai, jos takaisin maksettava määrä on valtionlaina tai takaisinperittävä tuki on korkoon liittyvä tuki, lainan nostopäivästä, kunnes takaisinperittävä määrä on tullut kokonaan maksetuksi. Valtionlainalle on kuitenkin maksettava edellä tarkoitettua korkoa takaisinperintää koskevan päätöksen tekemisestä, jos takaisinperintä perustuu 96 §:n 3 momenttiin. Jos tuki on laskennallinen ja muu kuin valtionlainan korkoon liittyvä tuki, koron maksuvelvollisuus alkaa tuen käyttöönottopäivästä.

Jos valtionlaina irtisanotaan ja samalla lainaan liittyvä tuki peritään takaisin, takaisinperittäväälle lainan korkoon liittyvälle tuelle ei lasketa korkoa ja lainan takaisinperintäkorosta on vähennettävä lainansaajan jo maksama korko.

100 §

Viivästyskorke

Jos takaisinperittävää määrää ei makseta viimeistään 102 §:n 1 momentissa tarkoitettuna eräpäivänä, sille on suoritettava vuotuista viivästyskorkoa [korkolain 4 §:n](#) 1 momentissa tarkoitettun korkokannan mukaan.

[101 §](#)

Takaisinperinnän kohtuullistaminen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi jättää virheellisesti tai perusteetta maksetun määrän tai sille suoritettavan koron kokonaan tai osaksi perimättä, jos perinnän suorittaminen täysimääräisenä olisi tuen saajan olosuhteet ja toiminta huomioon ottaen kokonaisuutena tarkastellen kohtuutonta. Takaisinperintä ja korkojen periminen on kuitenkin suoritettava täysimääräisenä, jos Euroopan unionin kokonaan tai osaksi rahoittamia tai kokonaan kansallisista varoista rahoitettuja maatalouden tai kalastuksen rakennetukia koskeva Euroopan unionin lainsäädäntö tätä edellyttää.

[102 §](#)

Takaisinperintää ja maksamisen lopettamista koskeva päätös ([29.12.2022/1329](#))

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on tehtävä takaisinperinnästä ja tuen maksamisen lopettamisesta sekä valtionlainan määräämisestä irtisanottavaksi päätös. Päätöksellä vahvistetaan takaisinperittävä tai irtisanottava määrä, 99 §:ssä tarkoitettu korko sekä niiden suorittamiselle asetettava eräpäivä. ([29.12.2022/1329](#))

Takaisinperintää koskeva päätös on tehtävä ilman aiheutonta viivytystä sen jälkeen, kun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sai tiedon 95 §:ssä säädetystä perusteesta, ja viimeistään kymmenen vuoden kuluttua tuen viimeisen erän maksamisesta. Valtionlainaan liittyvä tuki katsotaan käytetyksi, kun viimeinen lainan korkoon liittyvä tukierä on tullut käytetyksi.

[103 §](#) ([29.12.2022/1329](#))

Takaisinperintäpäätöksen täytäntöönpano

Ruokavirasto vastaa tuen takaisinperintää koskevan päätöksen täytäntöönpanosta. Takaisinperintä päätöksen perusteella voidaan suorittaa siten, että takaisinperittävä määrä korkoineen vähennetään muusta tuen saajalle maksettavasta tuesta. Valtionlainan ja sen koron perinnästä vastaa kuitenkin lainan myöntänyt luottolaitos.

Takaisinperintäpäätös voidaan ulosottoin panna täytäntöön sen jälkeen, kun päätös on saanut lainvoiman. Takaisinperintäsaatava vanhentuu viiden vuoden kuluttua sitä seuranneen vuoden alusta, jona takaisinperintäpäätös on saanut lainvoiman. Muutoin päätöksen täytäntöönpanoon sovelletaan, mitä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa ([706/2007](#)) säädetään.

Valtionlainan irtisanominen ja takaisinperintäkoron periminen kuuluvat kuitenkin lainan myöntäneelle luottolaitokselle.

[103 a §](#) ([29.12.2022/1329](#))

Vähennykset ja seuraamukset

Jos maksua koskevassa hallinnollisessa tarkastuksessa tai muussa tarkastuksessa havaitaan, ettei tuen kohteena olevaa toimenpidettä ole toteutettu hyväksytyin

suunnitelman mukaisesti tai tuenhakija on maksuhakemuksessaan esittänyt tukeen oikeuttamattomia kustannuksia, tukea ei makseta tai maksettavaa tukea vähennetään. Maksettavaan tukeen liittyvästä hallinnollisesta seuraamuksesta päättää maksupäätöksen tekevä viranomainen.

Seuraamuksissa on otettava huomioon horisontaaliasetuksen 59 artiklassa säädetty. Seuraamuksia ei määrätä horisontaaliasetuksen 59 artiklan 5 kohdan toisen alakohdan a, b ja c kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa eikä muissa niihin verrattavissa tilanteissa.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä tuen vähentämisperusteista sekä vähennysten ja seuraamusten laskennasta.

24 luku

Lainaan liittyvää tukea koskevat menettelyt

104 §

Luotonantajan ja keskusrahallaitoksen tehtävien hoitaminen

Luotonantajan tai keskusrahallaitoksen palveluksessa olevaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä tämän hoitaessa tässä laissa säädettyjä tehtäviä. Edellä tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa aiheutettuun vahinkoon sovelletaan vahingonkorvauslakia.

105 §

Luotonantajan avustamis- ja tiedonantovelvollisuus

Luotonantajan on ilmoitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle tuen kohteena olevan lainan siirtämisestä toiselle luotonantajalle sekä sellaisista 65 §:n 3 momentissa tarkoitetuista lainan ehtojen muutoksista, jotka eivät edellytä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupaa.

Luotonantajan tulee ottaa huomioon valtionlainaa hoitaessaan valtion etu luotonantajana samoin kuin takauksen kohteena olevaa lainaa hoitaessaan valtion etu takaajana. Luotonantajan on viivytyksettä ilmoitettava Ruokavirastolle sellaisista tuen saajan taloudellista asemaa, tuen kohteena olevaa lainaa tai lainan vakuutena olevan omaisuuden arvoa koskevasta muutoksesta, jolla voi olla vaikutusta valtion asemaan luotonantajana tai takaajana. [\(29.12.2022/1329\)](#)

Luotonantajalla ja keskusrahallaitoksella on velvollisuus yksilöidystä pyynnöstä luovuttaa maa- ja metsätalousministeriölle, Ruokavirastolle sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sellaisia tuen saajaa koskevia tietoja, jotka ovat välttämättömiä lainaan liittyvän tuen myöntämisen edellytysten ja ehtojen noudattamisen valvomiseksi. [\(29.12.2022/1329\)](#)

Luotonantajan ja keskusrahallaitoksen tiedonantovelvollisuus koskee myös salassapidettäviä tietoja. Tietoja ei saa käyttää muuhun kuin siihen tarkoitukseen, johon ne on viranomaiselle säädettyjen tehtävien hoitamiseksi luovutettu.

106 §

Valtiontakauksesta perittävät maksut

Valtiontakauksesta peritään tuen saajalta maksu, jonka määräytymisen perusteena voi olla takauksen prosentuaalinen osuus takauksen kohteena olevan lainan määrästä, takaukseen sisältyvän riskin määrä tai takauksen hallinnolliset kustannukset taikka niiden yhdistelmä. Valtiontakauksesta peritään lisäksi kahdesti vuodessa maksu, joka määräytyy samoin perustein kuin takauksen kertamaksu. Maksut tuloutetaan maatilatalouden kehittämisrahastoon.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun maksun välittää valtiolle luotonantaja. Ruokavirasto suorittaa luotonantajalle korvauksen edellä tarkoitetun tehtävän hoitamisesta. Korvaus maksetaan maatilatalouden kehittämisrahaston varoista. ([29.12.2022/1329](#))

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset takauksesta perittävien maksujen määrästä ja määräytymistavasta sekä luotonantajalle suoritettavan korvauksen määrästä. Ruokavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä maksujen välittämisessä noudatettavasta menettelystä. ([29.12.2022/1329](#))

107 § ([29.12.2022/1329](#))

Valtion takaajan vastuun toteutuminen

Valtion takaajan vastuuseen sekä takautumisoikeuteen liittyvästä edunvalvonnasta vastaa Ruokavirasto.

Ruokavirasto voi päättää, että valtion takautumissaatavaa ei peritä sellaiselta tuen saajalta, jonka ei voida katsoa kohtuudella selviytyvän maksusta pysyvän työkyvyttömyyden, pitkäaikaisen työttömyyden, huoltovelvollisuuden tai muun näihin verrattavan syyn perusteella.

Takaajan vastuun toteutumisesta aiheutuvat maksut suoritetaan maatilatalouden kehittämisrahaston varoista. Takautumisoikeuden perusteella saadut korvaukset tilitetään mainittuun rahastoon.

108 §

Luotonantajan tiedonsäilytysvelvollisuus

Sen lisäksi, mitä muualla säädetään luotonantajan velvollisuudesta säilyttää asiakirjoja, luotonantajan on säilytettävä vähintään laina-ajan asiakirjat, jotka koskevat:

- 1) lainaehdot ja lainaehdoten muuttamista maksuhelpotukset mukaan lukien;
- 2) valtionlainan vakuusarviota;
- 3) vakuuden rasituksia sinä ajankohtana, jona valtionlainan tai takauksen vakuudeksi osoitettuun omaisuuteen vahvistettiin pantti- tai muu oikeus;
- 4) lainan irtisanomista.

Asiakirjat on säilytettävä, kunnes valtionlaina tai valtiontakauksen kohteena oleva laina on maksettu takaisin. Jos luottolaitos on hakenut hyvitystä valtionlainasta tai maksua valtiontakauksen perusteella, 1 momentissa tarkoitettut asiakirjat on säilytettävä, kunnes hyvitys on maksettu tai maksu valtiontakauksen perusteella suoritettu tai lainvoimainen päätös hyvityshakemuksen tai takaukseen perustuvan maksuhakemuksen hylkäämisestä tehty.

25 luku

Erinäiset säännökset

109 § [\(29.12.2022/1329\)](#)

Tietojensaantioikeus ja tietojen luovuttaminen

Maa- ja metsätalousministeriöllä, Ruokavirastolla sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada muulta viranomaiselta tai julkista tehtävää hoitavalta taholta sellaisia hakijaa tai tuen saajaa, tämän terveydentilaa, taloudellista asemaa ja liike- tai ammattitoimintaa, julkisista varoista myönnettyä rahoitusta tai muuta tuen kannalta merkityksellistä olosuhdetta koskevia tietoja, jotka ovat välttämättömiä tukea koskevan asian käsittelemiseksi.

Edellä 1 momentissa mainituilla viranomaisilla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada maksutta Verohallinnolta luonnollista henkilöä, tuen hakijaa ja tuen saajaa koskevat tiedot veroihin sekä muulta viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitavalta edellä mainittuja tahoja koskevat tiedot lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai työttömyysvakuutusmaksuihin taikka Tullin perimiin maksuihin liittyvien rekisteröitymis-, ilmoitus- ja maksuvelvollisuuksien hoitamisesta, toiminnasta, taloudesta sekä edellä mainittujen tahojen kytkennöistä ja niissä mahdollisesti esiintyneistä puutteellisuuksista edellä mainittuihin velvollisuuksiin liittyen, jos tiedot ovat välttämättömiä tuen myöntämiseksi, maksamiseksi tai tuen käytön valvomiseksi.

Maa- ja metsätalousministeriöllä, Ruokavirastolle sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on salassapitosäännösten estämättä oikeus luovuttaa muulle viranomaiselle ja julkista tehtävää hoitavalle taikka Euroopan unionin toimielimelle sellaisia tässä laissa säädettyä tehtävää hoidettaessa saatuja tuen saajaa koskevia tietoja, jotka ovat välttämättömiä viranomaiselle, julkista hallintotehtävää hoitavalle tai toimielimelle säädetyn tarkastustehtävän suorittamiseksi tai sen valvomiseksi, että Euroopan unionin lainsäädäntöä on noudatettu.

Edellä 1–3 momentin perusteella saatuja tietoja ei saa käyttää muuhun kuin siihen tarkoitukseen, johon niitä on pyydetty.

[110 §](#)

Päätöksen tiedoksianto

Tässä laissa tarkoitettu päätös voidaan antaa tiedoksi hallintolain 59 §:ssä säädetyllä tavalla.

Tuen takaisinperintää koskeva päätös on kuitenkin annettava tiedoksi hallintolain 60 §:ssä säädetyllä tavalla.

111 § ([30.12.2015/1676](#))

Päätöksen maksullisuus

Tässä laissa tarkoitettu päätös on hakijalle ja tuen saajalle maksuton. Metsähallituksen päätökseen erityisestä etuudesta ja 97 §:n 2 momentissa tarkoitettuun ennakkotietoa koskevaan päätökseen sovelletaan, mitä valtion maksuperustelaissa ([150/1992](#)) säädetään, kuitenkin niin, että siltä osin kuin päätös koskee erityiseen etuuteen sisältyvää tukea, päätös on maksuton.

[112 §](#)

Varojen alueellinen kohdentaminen

Maa- ja metsätalousministeriö vastaa 7 §:n 1 momentissa tarkoitettun myöntämisvaltuuden tai määrärahan suuntaamisesta tässä laissa tarkoitettuihin tukiin ja päättää niiden osoittamisesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen käyttöön.

[113 §](#)

Maatilatalouden kehittämisrahaston varojen käyttäminen

Maatilatalouden kehittämisrahaston varoja voidaan sen lisäksi, mitä niiden käyttämisestä säädetään edellä, käyttää:

- 1) kehittämisrahaston varoin hankitun tai rahastoon siirretyn maan ja muun omaisuuden hoitamiseen ja kunnostamiseen;
- 2) lainoituksesta aiheutuviin hoitopalkkioihin ja muihin menoihin;
- 3) tämän lain mukaisiin tukitoimenpiteisiin ja valtionlainoihin;
- 4) porotalouden ja luontaiselinkeinojen kehittämistoimintaa koskevien tutkimusten ja selvitysten suorittamiseen.

2 momentti on kumottu L:lla [30.12.2015/1676](#).

114 § ([29.12.2022/1329](#))

114 § on kumottu L:lla [29.12.2022/1329](#).

115 § ([15.1.2021/41](#))

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla annettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen.

Muilta osin muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa ([808/2019](#)).

116 § ([29.12.2016/1405](#))

116 § on kumottu L:lla [29.12.2016/1405](#).

26 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

117 § ([30.12.2015/1676](#))

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016.

Tällä lailla kumotaan porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslaki ([45/2000](#)).

Tätä lakia sovelletaan 3 §:ssä tarkoitettuihin tukijärjestelmiin, jotka on otettu käyttöön valtioneuvoston asetuksella.

118 §

Varojen käyttö

Maatilatalouden kehittämisrahaston varoja voidaan edelleen käyttää myös sellaisiin porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain ja sitä aikaisemman lainsäädännön mukaisesti loppuun saatettaviin hankkeisiin, joihin niitä on voitu käyttää tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan.

Lisäksi porotilalain, porotalouslain tai luontaiselinkeinolain tarkoituksiin hankittua tai muulla tavoin saatua omaisuutta käytetään tämän lain voimaan tultua maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain 3 §:ssä säädettyihin tarkoituksiin.

119 §

Aikaisemman lainsäädännön soveltaminen

Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain ja sitä aikaisemman lainsäädännön nojalla vireillä olevat asiat käsitellään loppuun mainittujen lakien mukaisesti siinä viranomaisessa, jossa ne ovat vireillä tämän lain tullessa voimaan. Myönnetyn avustuksen maksaa sen myöntänyt viranomainen.

Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain, porotalouslain ja luontaiselinkeinolain sekä muun ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleen lainsäädännön täytäntönnäpön osalta sekä mainitun lainsäädännön nojalla syntyneen valtion, kunnan ja luottolaitoksen saamisen osalta noudatetaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä ja niiden mukaisia sopimusehtoja, kuitenkin niin, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimivaltaan kuuluneen asian käsittelee ja ratkaisee Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

120 §

Aikaisemman lainsäädännön mukaiset maksuhelpotukset

Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain ja sitä aikaisemman lainsäädännön mukaisen valtion myyntihintasaamista taikka valtionlainaa tai korkotukilainaa koskevan maksuhelpotuksen edellytyksiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Menettelyyn korkotukilainojen maksuhelpotuksia myönnettäessä sovelletaan kuitenkin, mitä 64 §:n 4 momentissa säädetään.

121 §

Aikaisemman lainsäädännön mukaiset ohjelmaperusteiset tuet

Ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleen lainsäädännön mukaisten EU-osarahoitteisten ohjelmaperusteisten avustusten ja muiden tukien myöntämisessä ja maksamisessa, valvonnassa ja muissa menettelyissä noudatetaan asianomaista ohjelmakautta koskevia tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä ja määräyksiä, jollei Euroopan unionin lainsäädännöstä muuta johdu.

122 §

Aikaisemmin myönnettyjen valtionlainojen hoitopalkkiot

Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain ja sitä aikaisemman lainsäädännön nojalla myönnettyjen valtionlainojen hoitamisesta maksetaan luottolaitoksille kohtuullinen korvaus hoitokustannuksista ja muista kustannuksista. Tarkemmat säännökset korvauksen perusteista ja määrästä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

123 §

Muutoksenhaku aikaisemman lainsäädännön nojalla tehdyistä ratkaisuista

Tämän lain voimaan tultua elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen, Maaseutuviraston ja maaseutuelinkeinojen valituslautakunnan antamiin päätöksiin porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain, porotalouslain ja luontaiselinkeinolain sekä sitä aikaisemman lainsäädännön mukaisissa asioissa haetaan muutosta siten kuin tämän lain 115 §:ssä vastaavien asioiden osalta säädetään sen estämättä, mitä muutoksenhausta on aikaisemmin säädetty.

124 §

Viittaussäännökset

Jos muussa laissa tai sen nojalla annetussa säännöksessä viitataan porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslakiin, viittauksen katsotaan tarkoittavan viittausta tämän lain vastaaviin säännöksiin, jollei tästä laista muuta johdu.

125 §

Rakennuspaikka

Metsähallitus voi päätöksellään myöntää paliskunnalle, joka porotilalain mukaisella hallintaoikeudella hallitsee rakennuspaikka-aluetta, luvan vaihtaa sijainniltaan epätarkoituksenmukainen tai sijainniltaan tarpeettomaksi käynyt rakennuspaikka-alue

Metsähallituksen osoittamaan porotalouden kannalta soveliaaseen paikkaan. Paliskunnan on siirrettävä omistamansa rakennukset alueelta kahden vuoden kuluessa Metsähallituksen päätöksestä lukien. Metsähallitus voi tehostaa päätöstä uhkasakolla tai teettämishallalla siten kuin niistä uhkasakkolaisissa [\(1113/1990\)](#) säädetään. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä lupamenettelystä rakennuspaikkaa vaihdettaessa.

126 §

Eräät aikaisemman lainsäädännön mukaiset toimenpiteet ja oikeussuhteet

Porotilalain, luontaiselinkeinolain ja porotalouslain säännöksiä noudatetaan niiden asioiden osalta, jotka liittyvät mainittujen lakien täytäntöönpanoon ja joista ei tässä laissa säädetä toisin. Sanottu koskee myös maksuhelpotuksia sekä tilojen rajoituksia. Valtion saamisten siirtäminen, valtion saamisten sekä avustusten takaisin periminen, tilan tai sen osan rajoituksista ja panttivastuusta vapauttaminen, luovutuslupien myöntäminen sekä maksuhelpotusten myöntäminen valtion saamisten osalta kuuluu kuitenkin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimivaltaan. Maa- ja metsätalousministeriön myöntämän avustuksen perii kuitenkin takaisin tuen myöntänyt ministeriö. Mainittuja lakeja noudatetaan soveltavin osin myös lainojen osalta. Maksuhelpotukset ja lainojen siirrot ratkaisee kuitenkin lainan myöntänyt luottolaitos, jonka tulee tällöin noudattaa, mitä ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleessa lainsäädännössä on säädetty.

127 §

Menettelyä koskevat poikkeukset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan kuitenkin säätää tuen tai muun etuuden hakemista, maksamista, siirtoa tai takaisinperintää taikka niitä vastaavaa toimenpidettä koskevaan menettelyyn liittyvistä poikkeuksista 118–126 §:ää sovellettaessa, jos aikaisemman lainsäädännön tarkoituksenmukainen soveltaminen tässä laissa säädettyihin tukijärjestelmiin nähden sitä edellyttää.

Ruokavirasto voi antaa 118–126 §:ssä tarkoitettuja asioita käsiteltäessä tarvittavista asiakirjoista tarkempia määräyksiä. [\(29.12.2022/1329\)](#)
[HE 247/2010](#), MmVM 34/2010, EV 353/2010

Muutossäädösten voimaantulo ja soveltaminen:

17.1.2014/32:

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

L [32/2014](#) on kumottu L:lla [30.12.2015/1676](#), joka on voimassa 1.1.2016 alkaen.
[HE 142/2013](#), MmVM 22/2013, EV 209/2013

31.1.2014/84:

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

L [84/2014](#) tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana
L:n [75/2014](#) mukaisesti. L [84/2014](#) tuli voimaan 15.11.2017 A:n [736/2017](#) mukaisesti.

[HE 121/2013](#), MmVM 17/2013, EV 186/2013

30.12.2015/1676:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016.

Tällä lailla kumotaan porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain 2 ja 8 §:n muuttamisesta annettu laki ([32/2014](#)).

Tämän lain 11 §:n 2 momenttia ei sovelleta, ellei Euroopan komissio ole antanut siihen suostumustaan.

[HE 81/2015](#), MmVM 12/2015, EV 115/2015

29.12.2016/1405:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

[HE 108/2016](#), TaVM 31/2016, EV 239/2016

1.6.2018/418:

Tämä laki tulee voimaan 5 päivänä kesäkuuta 2018. Sitä sovelletaan kuitenkin 1 päivästä tammikuuta 2018.

[HE 27/2018](#), MmVM 7/2018, EV 38/2018

18.1.2019/79:

Tämä laki tulee voimaan 23 päivänä tammikuuta 2019.

[HE 26/2018](#), MmVM 8/2018, EV 115/2018

15.1.2021/41:

Tämä laki tulee voimaan 19 päivänä tammikuuta 2021.

[HE 220/2020](#), MmVM 17/2020, EV 222/2020

26.3.2021/253:

Tämä laki tulee voimaan 29 päivänä maaliskuuta 2021.

Tätä lakia sovelletaan myös lain voimaan tullessa vireillä oleviin tukihakemuksiin.

[HE 8/2021](#), MmVM 2/2021, EV 23/2021

18.6.2021/564:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2021.

[HE 262/2020](#), MmVM 7/2021, EV 51/2021

29.12.2022/1329:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2023.

Lain voimaan tullessa vireillä olevaan hakemukseen ja ennen lain voimaantuloa myönnettyyn tukeen sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä ja määräyksiä.

Lain 11 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin suunnittelukustannuksiin ei voida tukea myöntää, jos ne ovat aiheutuneet ennen 1 päivää tammikuuta 2023.

[HE 164/2022 vp](#), MmVM 15/2022 vp, EV 165/2022, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/2116 (32021R2116) EUVL L 435, 6.12.2021, s. 1